

การประชุม
คณะกรรมการวัตฤติบสมุนไพรร
ครั้งที่ 2/2564

วันพุธที่ 9 มิถุนายน 2564 เวลา 09.30 น.

(ผ่านระบบ Zoom cloud meeting)

ระเบียบวาระที่ 1

เรื่องประธานแจ้งที่ประชุมทราบ

ระเบียบวาระที่ 2 เรื่องรับรองรายงานการประชุม

รับรองรายงานการประชุมคณะอนุกรรมการวัตุดิบสมุนไพร ครั้งที่ 1/2564
เมื่อวันที่ 12 มีนาคม 2564

3.1 การเร่งรัดดำเนินการตามแผนด้านผลิตภัณฑ์
สมุนไพรแห่งชาติ พ.ศ. 2563 – 2565 ยุทธศาสตร์ที่
1 ส่งเสริมผลิตผลของสมุนไพรไทยที่มีศักยภาพตาม
ความต้องการทั้งในและต่างประเทศ เป้าหมาย
ยุทธศาสตร์ที่ 1-10

Timeline

โดยยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมผลิตผลของสมุนไพรไทยที่มีศักยภาพตามความต้องการของตลาดทั้งในและต่างประเทศ
มีรายละเอียดของเป้าหมายยุทธศาสตร์ 10 เป้าหมาย พร้อมความก้าวหน้าการดำเนินงาน ดังนี้

1

เป้าหมาย

จำนวนพื้นที่ที่มีการปลูก
สมุนไพรที่ได้คุณภาพตาม
มาตรฐานที่กำหนด
43,000 ไร่

ผลการดำเนินงาน

ส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพรได้มาตรฐาน 65,311 ไร่
พืชสมุนไพร 82 ชนิดพืช
- แปลงได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP จำนวน 51,799 ไร่
- ได้รับรองแปลงอินทรีย์จำนวน 13,513 ไร่
(กรมส่งเสริมการเกษตร , กรมวิชาการเกษตร, สปก.)

* เป้าหมายที่ 1 มีความเชื่อมโยงกับฐานข้อมูลเป้าหมาย ที่ 5

โดยยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมผลิตผลของสมุนไพรไทยที่มีศักยภาพตามความต้องการของตลาดทั้งในและต่างประเทศ มีรายละเอียดของเป้าหมายยุทธศาสตร์ 10 เป้าหมาย พร้อมความก้าวหน้าการดำเนินงาน ดังนี้

2

เป้าหมาย

กลุ่มเกษตรกร สหกรณ์
วิสาหกิจชุมชนได้รับการ
ส่งเสริมการแปรรูปหลังการ
เก็บเกี่ยว ณ สถานที่ปลูกและ
การผลิตผลิตภัณฑ์ และสาร
สกัดอย่างง่ายในระดับชุมชน
จำนวน 50 แห่ง

ผลการดำเนินงาน

ดำเนินการ ตั้งแต่ปี 2560 – 2564 จำนวน 66 แห่ง

หน่วยงาน	2561	2562	2563	2564	รวม
กรมส่งเสริมฯ	9	10	8	10	37
กรมวิชาการฯ	ดำเนินการในพื้นที่เดิม			12	12
สปก.	ดำเนินการในพื้นที่เดิม			9	9
กรมส่งเสริม สหกรณ์	กลุ่มสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร ดำเนินธุรกิจรวบรวมสมุนไพร			8	8
รวมทั้งสิ้น					66

(กรมส่งเสริมการเกษตร ,สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม, กรมวิชาการ
เกษตร, กรมส่งเสริมสหกรณ์)

* มีแผนส่งเสริมพัฒนาเกษตรกร สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน ที่ได้รับการส่งเสริมการแปรรูปหลังการเก็บ
เกี่ยว ณ สถานที่ปลูกและการผลิตผลิตภัณฑ์และสารสกัดอย่างง่ายในระดับชุมชน

โดยยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมผลิตผลของสมุนไพรไทยที่มีศักยภาพตามความต้องการของตลาดทั้งในและต่างประเทศ มีรายละเอียดของเป้าหมายยุทธศาสตร์ 10 เป้าหมาย พร้อมความก้าวหน้าการดำเนินงาน ดังนี้

3

เป้าหมาย

มีข้อกำหนดมาตรฐาน
GAP/GACP หรือมาตรฐาน
อื่นของพืชสมุนไพร อย่างน้อย
30 ชนิด

ผลการดำเนินงาน

จัดทำมาตรฐานสินค้า GAP และมาตรฐานพืชสมุนไพรตามกลุ่มของส่วนที่ใช้ของพืช
จำนวน 5 ฉบับ

ฉบับที่ 1	หัว เหง้า และราก
ฉบับที่ 2	ใบ ส่วนเหนือดิน และทั้งต้น
ฉบับที่ 3	ดอก
ฉบับที่ 4	ผล และเมล็ด
ฉบับที่ 5	เปลือก และเนื้อไม้

มอบหมายกรมวิชาการเกษตร และสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ พิจารณา
ดำเนินการวิจัยในการตอบโจทยการรับรองวัตถุดิบตามมาตรฐาน GAP เฉพาะรายชนิดพืชสมุนไพร
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

(สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ กรมวิชาการเกษตร)

สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ (มกอช.) ได้เสนอการจัดทำคู่มือหรือ Guidance เฉพาะพืชสมุนไพรเพื่อเป็นใช้ประกอบมาตรฐาน
GAP พืชสมุนไพร ซึ่งไม่ได้ออกเป็นมาตรฐานสินค้าเกษตร ซึ่ง มกอช. ได้ดำเนินการกับพืช Product Champion 3 ชนิด คือ ฟักทะลายโจร กระชายดำ
และขมิ้นชัน รวม 3 ชนิด เป็นลำดับแรก

โดยยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมผลิตผลของสมุนไพรไทยที่มีศักยภาพตามความต้องการของตลาดทั้งในและต่างประเทศ มีรายละเอียดของเป้าหมายยุทธศาสตร์ 10 เป้าหมาย พร้อมความก้าวหน้าการดำเนินงาน ดังนี้

4

เป้าหมาย

มีแผนที่ความเหมาะสมของ
ที่ดินสำหรับปลูกพืชสมุนไพร
(Land Suitability) อย่าง
น้อย 30 ชนิด

ผลการดำเนินงาน

จัดทำ Land Suitability ของพืชสมุนไพร จำนวน 24 ชนิด

ปี/พืชสมุนไพร				จำนวน	ความก้าวหน้า
ปี 2560 (Product champion)				4	
ขมิ้นชัน	ไพล	บัวบก	กระชายดำ		กรมพัฒนาที่ดินได้ดำเนินการลงโปรแกรม Agri-map Online ซึ่งเป็นโปรแกรมของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีการจำแนกความเหมาะสมเป็น 4 ระดับ เป็นระดับความเหมาะสมสำหรับพืชสมุนไพร Product Champion 4 ชนิด สามารถเข้าระบบเรียกใช้งานได้
103.9	120.4	113	103		
ปี 2561				10	
ฟ้าทะลายโจร	กระชายเหลือง	กระวาน	ข่า		
ขิง	คำฝอย	ตะไคร้	บุก		
พริกไทย	ว่านชักมดลูก				
ปี 2562				10	
กระเจี๊ยบแดง	เก็กฮวย	ดีปลี	บอระเพ็ด		
พญาอ	เพชรสังฆาต	มะระขี้นก	มะลิ		
มะแว้งเครือ	มะแว้งต้น				
ปี 2564					มีการประเมินคุณภาพที่ดินส่งพื้นที่ที่เหมาะสมว่าเป็น S1 S2 S3 และ N ให้กองสำรวจดินเพื่อดำเนินการเก็บข้อมูลตัวอย่างดิน เพื่อวิเคราะห์ธาตุอาหารเพิ่มเติมที่มีอยู่ในดินเรื่องความสัมพันธ์หรือสอดคล้องอย่างไรกับสารออกฤทธิ์ของขิง เพื่อจัดทำแผนที่ความเหมาะสมต่อไป
ขิง					

(กรมพัฒนาที่ดิน)

- กรมพัฒนาที่ดิน: อยู่ระหว่างการตรวจสอบทางวิชาการกับผู้เชี่ยวชาญ เรื่อง crop requirement พืชสมุนไพร 20 ชนิด ซึ่งจะดำเนินการในลักษณะเดียวกันกับ Product Champion 4 ชนิด แผนการจัดประชุมผู้เชี่ยวชาญด้านพืชสมุนไพร เพื่อให้ข้อมูลและข้อคิดเห็นเกี่ยวกับ crop requirements และร่างแผนที่ความเหมาะสมฯ โดยจะจัดประชุมในช่วงไตรมาสที่ 4 และคาดว่าจะต้องปรับแผนเป็นการจัดประชุม online
- กรมวิชาการเกษตร : มีการดำเนินการเสนอขอรับการสนับสนุนทุนงานวิจัยยัง สวก. ในการทำวิจัยเกี่ยวข้องกับการศึกษา เรื่อง crop requirements จำนวน 4 ชนิดพืช

โดยยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมผลิตผลของสมุนไพรไทยที่มีศักยภาพตามความต้องการของตลาดทั้งในและต่างประเทศ มีรายละเอียดของเป้าหมายยุทธศาสตร์ 10 เป้าหมาย พร้อมความก้าวหน้าการดำเนินงาน ดังนี้

5

เป้าหมาย

มีฐานข้อมูลพื้นที่ปลูกพืช
สมุนไพร (Land Use)
1 ฐานข้อมูล

ผลการดำเนินงาน

หน่วยงาน	ข้อมูล	ได้รับข้อมูลในรูปแบบ	ความก้าวหน้า
กรมส่งเสริมการเกษตร	ข้อมูลเกษตรกร พื้นที่ปลูก สมุนไพรพิกัดแปลงเป็นข้อมูล	Data view	* ประชุมหารือหน่วยงานร่วม ดำเนินการเมื่อวันที่ 4 ก.พ. 64 (หนังสือ กษ 0207/276 ลว 9 ก.พ. 2564 และ กษ. 0207/716 ลว 19 เม.ย. 2564) เพื่อขอข้อมูลจาก หน่วยงานร่วมดำเนินการและ หน่วยงานได้ส่งข้อมูลให้ ICT กระทรวงในรูปแบบต่างๆ พบว่า ฐานข้อมูลมีรหัสต่างกัน
กรมพัฒนาที่ดิน	Land Suitability	Shape file	
กรมวิชาการเกษตร	ข้อมูลพืชสมุนไพรที่ได้รับการ รับรอง GAP, Organic	Web application	
สปก.	ข้อมูลพื้นที่ปลูกพืชสมุนไพรใน พื้นที่ สปก.	Excel	

(ICT กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กนท, กรมส่งเสริมการเกษตร, กรมวิชาการเกษตร, กรมพัฒนาที่ดิน, สปก.)

การประสานระหว่างหน่วยงาน กรมส่งเสริมการเกษตร กรมวิชาการเกษตร กรมพัฒนาที่ดิน และสปก. เพื่อหารือในการกำหนดรหัสกลางในการ
จัดทำฐานข้อมูลสมุนไพรเพื่อใช้ร่วมกันโดย ICT สป.กษ

โดยยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมผลิตผลของสมุนไพรไทยที่มีศักยภาพตามความต้องการของตลาดทั้งในและต่างประเทศ มีรายละเอียดของเป้าหมายยุทธศาสตร์ 10 เป้าหมาย พร้อมความก้าวหน้าการดำเนินงาน ดังนี้

6

เป้าหมาย

มีห้องปฏิบัติการที่ได้รับรอง
มาตรฐาน ISO 17025
ให้บริการตรวจสอบคุณภาพ
วัตถุดิบ จำนวนเพิ่มขึ้น อย่าง
น้อย 15 แห่ง (กระทรวงเกษตร
และสหกรณ์ 10 แห่ง และ
มหาวิทยาลัยต่าง ๆ 5 แห่ง)

ผลการดำเนินงาน

กรมวิชาการเกษตร :

- แผนพัฒนาบุคลากรเพื่อตรวจสอบคุณภาพ วัตถุดิบ (เรื่องการพัฒนาวิธีวิเคราะห์คุณภาพ สมุนไพร ขอรับการอนุเคราะห์เทคนิควิธีการ วิเคราะห์สารสำคัญในพืชสมุนไพรจาก กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์)
- ปี 2565 มีแผนเสนอของบประมาณเกี่ยวกับ ห้องปฏิบัติการและเตรียมการเพื่อให้บริการ ตรวจสอบคุณภาพวัตถุดิบสมุนไพรของสำนักวิจัย และพัฒนาการเกษตรเขตที่ 3 (สวพ. 3) และ ส่วนกลาง รวม 2 แห่ง งบประมาณ 3 ล้านบาท/ แห่ง นอกจากนี้สถาบันวิจัยพืชสวนขอ งบดำเนินการเกี่ยวกับห้องปฏิบัติการ ในส่วน สนับสนุนอุปกรณ์ และการฝึกอบรมบุคลากร

(กรมวิชาการเกษตร, สวท.)

ห้องปฏิบัติการของมหาวิทยาลัย

- จากการประชุมคณะทำงานฯ ที่ปรึกษามีแนวทางให้มหาวิทยาลัย ในภูมิภาค 5 แห่ง ที่มีความพร้อม เช่นมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เป็น พี่เลี้ยงให้กับมหาวิทยาลัยราชภัฏในภูมิภาค เพื่อขอทุนสนับสนุนการ พัฒนาจาก สวท. ในการพัฒนา ซึ่งสวท. ได้มีการให้ทุนวิจัยในเรื่อง การจัดทำแพลตฟอร์มในการรับรองมาตรฐานสารสกัดพืชกับทาง มหาวิทยาลัยขอนแก่นโดยมีผลดำเนินงานแล้วโดยมีแพลตฟอร์ม และได้ตัวอย่างของมาตรฐานพืชสมุนไพรที่ใช้เป็นแบบสแตนด์ดาร์ด ในการทำตรวจสอบเรียบร้อยแล้ว โดยร่วมกับมหาวิทยาลัยใน ภูมิภาคอีสาน 2-3 มหาวิทยาลัย
- เมื่อมีการดำเนินการเสร็จสิ้นโครงการยังติดปัญหาในเรื่องของ มาตรฐานห้องปฏิบัติการตามที่กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ต้องการ รับรองและปัญหาการตรวจรับรองมาตรฐานสารสกัดพืช สมุนไพร หากมีการเปิดให้บริการที่เป็นทางการหลังจากจบ โครงการห้องปฏิบัติการนั้นจะต้องงดใช้ในการเรียนการสอน ซึ่ง ห้องปฏิบัติการหลายที่ยังไม่พร้อมในการให้บริการลักษณะนี้ โดย เรื่องของการจัดทำข้อเสนอโครงการเรื่องการพัฒนาห้องปฏิบัติการ มีความเป็นไปได้โดยต้องมีการหารือร่วมกันระหว่างมหาวิทยาลัยใน การวางแผนโครงการกับ สวท.

โดยยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมผลิตผลของสมุนไพรไทยที่มีศักยภาพตามความต้องการของตลาดทั้งในและต่างประเทศ มีรายละเอียดของเป้าหมายยุทธศาสตร์ 10 เป้าหมาย พร้อมความก้าวหน้าการดำเนินงาน ดังนี้

7

เป้าหมาย

มีระบบตลาดกลาง 4 แห่ง และ
ตลาดอิเล็กทรอนิกส์ 1 แห่ง
(E-Market)

ผลการดำเนินงาน

มีระบบตลาดกลาง 1 ตลาด คือ ตลาดไท (กสก.)และตลาดอิเล็กทรอนิกส์ (E-Market) DGT farm 1 แห่ง ของ มกอช.

- ระบบตลาดกลาง 1 แห่ง : ดำเนินการจัดทำตลาดกลาง โดยมีการทำ MOU ระหว่างกรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ตลาดไท กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก และบริษัท ไทยแอ็กโกร เอ็กสเซนจ์ จำกัด (ตลาดไท) เป็นโครงการตลาดไท select พืชสมุนไพรสดและเครื่องเทศสดปลอดภัย มีกำหนดการเปิดตลาดในเดือนสิงหาคม 2564 (ประสานงานแปลงใหญ่สมุนไพรให้ทราบถึงการรูปแบบการจำหน่ายวัตถุดิบสมุนไพร ณ ตลาดไท และส่งข้อมูลเกษตรกรให้กับทางตลาดไทเพื่อลงพื้นที่อีกครั้งหนึ่ง)

- ตลาดอิเล็กทรอนิกส์ 1 แห่ง : มกอช. ดำเนินการตลาดอิเล็กทรอนิกส์ 1 แห่ง ภายใต้ชื่อ DGT Farm มีการกำหนดกลุ่มสินค้าพืชสมุนไพร และกำหนดเงื่อนไขสินค้าต้องได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP หรือมาตรฐานเกษตรอินทรีย์

(กรมส่งเสริมการเกษตร สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ)

- จากการประชุมคณะทำงานฯ ครั้งที่ 2/2564 เมื่อวันที่ 20 พ.ค. 2564 สปก. รายงานเพิ่มเติมดังนี้
 - 1. มีการทำ MOU กับบริษัทเอกชนในการซื้อขายสมุนไพรในพื้นที่ในจังหวัดต่างๆ เริ่มขับเคลื่อนทางภาคเหนือ คือ จังหวัดลำปางและอาจจะมียังจังหวัดอื่นๆ
 - 2. มีการส่งเสริมให้มีตลาดชุมชนมีการสนับสนุนการจำหน่ายซื้อขายแลกเปลี่ยนกันในระดับชุมชน

โดยยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมผลิตผลของสมุนไพรไทยที่มีศักยภาพตามความต้องการของตลาดทั้งในและต่างประเทศ มีรายละเอียดของเป้าหมายยุทธศาสตร์ 10 เป้าหมาย พร้อมความก้าวหน้าการดำเนินงาน ดังนี้

8

เป้าหมาย

จำนวนข้อกำหนดมาตรฐาน
สมุนไพรในตำรามาตรฐาน
สมุนไพรไทย เพิ่มขึ้น 75
รายการ

ผลการดำเนินงาน

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ได้จัดทำข้อกำหนดมาตรฐานยา 99 ชนิด

2559	เล่มที่ 1 (volume I) 11 ชนิด	บอระเพ็ด ชุมเห็ดเทศ ฟ้าทะลาย กะเพราแดง ขมิ้นชัน มะแว้งเครือ โพล พริกไทยดำ พริกไทยอ่อน สวาด และ ตานหม่อน และวิธีทดสอบ 76 เรื่อง
	เล่มที่ 2 (volume II) 10 ชนิด เพิ่มเติม 2 ชนิด และยาเตรียม 3 ตำรับ รวม 15 ชนิด	ใบมะกรูด ผิวมะกรูด กระเทียม ดีปลี สมอไทย สมอพิเภก ว่านน้ำ หมากสง มะขามป้อม และพลู และวิธีทดสอบ 72 เรื่อง , ฉบับเพิ่มเติม ปี 2547 (Supplement to Thai Herbal Pharmacopoeia 2004) ประกอบด้วยสมุนไพร 2 ชนิด ได้แก่ บัวบก ขมิ้นอ้อย และ ยาเตรียม 3 ตำรับ ยาชงชุมเห็ดเทศ ยาแคปซูลฟ้าทะลาย และยาแคปซูลขมิ้นชัน และวิธีทดสอบ 40 เรื่อง
	เล่มที่ 3 (volume III) 11 ชนิด และเพิ่มเติม 2 ชนิด รวม 13 ชนิด	ชุมเห็ดไทย ขมิ้นเครือ กระชายดำ เทียนแดง เทียนดำ เทียนขาว เทียนข้าวเปลือก เทียนเกล็ดหอย เทียนตาตุ๊กแตน เทียนยาวพาดิ และหญ้าหนวดแมว ฉบับเพิ่มเติม ปี 2554 (Supplement to Thai Herbal Pharmacopoeia 2011) 2 ชนิด ใบชะพลูและพญาออ รวมทั้ง Dissolution ของยาแคปซูล ขมิ้นชันและเกณฑ์การยอมรับทางจุลชีววิทยาสำหรับยาเตรียมสมุนไพร
	เล่มที่ 4 (volume IV) 10 ชนิด และเพิ่มเติม จำนวน 13 ชนิด รวม 23 ชนิด	ใบรางจืด บุนนาค จันทน์แดง จันทน์ขาว เกสรบัวหลวง ลักจั่น เพชรสังฆาต พิкуль เทียนสัตตบุษย์ เทียนตาก และสมุนไพรเพิ่มเติม จำนวน 13 ชนิด
2560	8 ชนิด	
2561	10 ชนิด	
2562	10 ชนิด	
2563	9 ชนิด	
2564	อยู่ใน guideline เข้าพิจารณาทั้งหมด 8 ชนิด	

(กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์)

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์จัดทำตำรามาตรฐานยาสมุนไพรไทย ฉบับปี พ.ศ. 2563 (Thai Herbal Pharmacopoeia 2020) ขึ้น โดยมีมาตรฐานยาสมุนไพรทั้งหมด 99 มอโนกราฟ ประกอบด้วย วัตถุดิบ สารสกัดและผลิตภัณฑ์สมุนไพรผ่านทาง Mobile Application ชื่อว่า “Thai Herbal Pharmacopoeia” ทั้งระบบ Android และ iOS หรือเว็บไซต์ <https://www.bdn.go.th/thp/home>

โดยยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมผลิตผลของสมุนไพรไทยที่มีศักยภาพตามความต้องการของตลาดทั้งในและต่างประเทศ มีรายละเอียดของเป้าหมายยุทธศาสตร์ 10 เป้าหมาย พร้อมความก้าวหน้าการดำเนินงาน ดังนี้

9

เป้าหมาย

มีฐานข้อมูลพืชสมุนไพรและภูมิปัญญาการใช้ประโยชน์ของประเทศไทย (National Database of Thai Plants and Traditional Knowledge) ๑ ฐานข้อมูล

ผลการดำเนินงาน

1. กรมป่าไม้

- โดยมีแผนการสำรวจและจัดทำฐานข้อมูล จำนวน 298 กลุ่มแปลงในพื้นที่ป่า 49 จังหวัด ปัจจุบันมีข้อมูลสมุนไพร ในพื้นที่ 43 จังหวัด ในรูปแบบไฟล์ excel
- โดยข้อมูลที่สามารถเผยแพร่ได้ ประกอบด้วยชื่อชนิดพืชทางวิทยาศาสตร์ จำนวนต้น แหล่งที่พบในพื้นที่จังหวัด ซึ่งไม่มีการระบุพิกัดพื้นที่ที่พบเพื่อการอนุรักษ์

2. กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

- ดำเนินการสำรวจพื้นที่ชายฝั่งป่าชายเลน 20 จังหวัด มีการรวบรวมข้อมูลชนิดพันธุ์ภูมิปัญญาการใช้ประโยชน์จากสมุนไพร จำนวน 40 ชนิด
- ได้ตีพิมพ์เผยแพร่แล้ว การสำรวจบันทึกข้อมูลสมุนไพรในพื้นที่ชายฝั่งป่าชายเลน 20 จังหวัด ในสิ้นปี 2563 ดำเนินการสำรวจชนิดพันธุ์ 16 ชนิด พร้อมบันทึกค่าพิกัดชนิดพันธุ์ที่พบ พร้อมบันทึกสิ่งแวดล้อม ดำเนินการเสร็จแล้ว 14 จังหวัด
- มีแผนดำเนินการในปี 2564 อีก 6 จังหวัด ซึ่งจะนำไปตามกรอบแผนแม่บทที่ได้กำหนดไว้

3. กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

- 1. ดำเนินการ 2 ส่วน คือ ส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ส่วนกลางจัดทำข้อมูลสมุนไพรและปรับปรุงฐานข้อมูลพืชสมุนไพร
- 2. ดำเนินงานร่วมกับส่วนภูมิภาค คือ ส่วนพฤกษชาติไม้เมืองหนาว จังหวัดเชียงใหม่ มีการแนะนำและอบรมเจ้าหน้าที่สวนเพื่อที่จะสำรวจข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับพืชสมุนไพร มีการดำเนินการให้สวนพฤกษชาติไม้เมืองหนาวสำรวจหมอยาชาวนาเขา (กะเหรี่ยง) จัดหาหมอยามาเพื่อให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช สำรวจพื้นที่ซึ่งสำรวจพบพันธุ์ไม้ประมาณเกือบ 100 ชนิด

(กรมป่าไม้ กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง และกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช)

* จากการประชุมคณะทำงานขับเคลื่อนพัฒนาผลิตผลสมุนไพรที่มีศักยภาพ ครั้งที่ 2/2564 20 พ.ค. 2564 เสนอให้มีการนำเสนอคณะกรรมการนโยบายสมุนไพรแห่งชาติ มอบนโยบายให้เกิดความชัดเจนในการดำเนินการ 3 กระทรวงด้วยกัน คือ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อจัดทำเป็นฐานข้อมูลให้เกิดฐานข้อมูลการใช้สมุนไพรของทั้งประเทศ

โดยยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมผลิตผลของสมุนไพรไทยที่มีศักยภาพตามความต้องการของตลาดทั้งในและต่างประเทศ
มีรายละเอียดของเป้าหมายยุทธศาสตร์ 10 เป้าหมาย พร้อมความก้าวหน้าการดำเนินงาน ดังนี้

10

เป้าหมาย

จำนวนการวิจัยและพัฒนา
พันธุ์พืชสมุนไพร และ
เทคโนโลยีเพื่อผลิตวัตถุดิบ
จำนวน 30 เรื่อง/ปี

ผลการดำเนินงาน

1. สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน)	10 เรื่อง
2. กรมปศุสัตว์	2 เรื่อง
3. สำนักพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ	6 เรื่อง
4. สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)	3 เรื่อง
รวมงานวิจัย ปี 2564	21 เรื่อง

(สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (สวก.), สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.)
กรมปศุสัตว์ สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) และกรมวิชาการเกษตร)

3.2 รายงานความก้าวหน้าผลการปฏิบัติงานแผนงาน/โครงการ
ปีงบประมาณ 2564 (ไตรมาส 2) ของหน่วยงานที่สนับสนุน
เป้าหมายตามแผนด้านผลิตภัณฑ์สมุนไพรแห่งชาติ
พ.ศ. 2563 – 2565

1. กรมส่งเสริมการเกษตร

แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (บาท)	ผลการดำเนินงาน
<p>โครงการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืช (สมุนไพร)</p> <p>กิจกรรมที่ 1 พัฒนาความรู้และศักยภาพของเจ้าหน้าที่ส่วนภูมิภาค</p> <p>กิจกรรมที่ 2 พัฒนาความรู้และศักยภาพของเกษตรกร</p> <p>กิจกรรมที่ 3 ปรับปรุงและพัฒนาแปลงขยายพันธุ์และรวบรวมพันธุ์สมุนไพร</p> <p>กิจกรรมที่ 4 ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานส่งเสริมพืชสมุนไพร</p> <p>กิจกรรมที่ 5 วิเคราะห์ จัดทำข้อมูลสถานการณ์พืชสมุนไพร</p>	4,872,700	<p>1. อยู่ในระหว่างการดำเนินงาน โดยได้ดำเนินการถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกรแล้ว 800 ราย ปรับปรุงจุดเรียนรู้เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสมุนไพร 16 จุด ปรับปรุงจุดเรียนรู้การแปรรูปสมุนไพร 14 จุด</p> <p>2. อยู่ในระหว่างดำเนินงาน โดยได้ดำเนินการแล้ว 12 จุด</p> <p style="text-align: center;">-รายงานโดยผู้แทนกรมส่งเสริมการเกษตร-</p>

2. กรมวิชาการเกษตร

แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (บาท)	ผลการดำเนินงาน
<p>โครงการพัฒนาศักยภาพกระบวนการผลิตสินค้าเกษตร/กิจกรรมการแปรรูปวัตถุดิบพืชสมุนไพรให้ได้มาตรฐาน</p> <p>กิจกรรมที่ 1 การสร้างเครือข่ายสมุนไพร</p> <p>กิจกรรมที่ 2 การแปรรูปวัตถุดิบสมุนไพรเพื่อเพิ่มมูลค่าและสร้างรายได้</p> <p>กิจกรรมที่ 3 การจัดทำฐานข้อมูลพืชสมุนไพร</p> <p>กิจกรรมที่ 4 การติดตามและประเมินผล</p>		<p>1. ศูนย์วิจัยพืชสวนเชียงราย</p> <p>2. ศูนย์วิจัยพืชสวนศรีสะเกษ</p> <p>3. ศูนย์วิจัยพืชสวนมหาสารคาม</p> <p>4. ศูนย์วิจัยพืชสวนตรัง</p> <p>5. สถาบันวิจัยพืชสวน</p> <p>6. ศูนย์วิจัยวิศวกรรมขอนแก่น</p> <p style="text-align: center;">-รายงานโดยผู้แทนกรมวิชาการเกษตร-</p>

3. สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (บาท)	ผลการดำเนินงาน
<p>โครงการส่งเสริมพืชสมุนไพรในเขตปฏิรูปที่ดิน</p> <p><u>กิจกรรมที่ 1</u> พัฒนา ส่งเสริม สนับสนุน องค์ความรู้ นวัตกรรม เทคโนโลยีการผลิต และการบริหารจัดการสินค้าสมุนไพรให้มีประสิทธิภาพ</p> <p><u>กิจกรรมที่ 2</u> ส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพร สนับสนุนเทคโนโลยีการแปรรูปสมุนไพรเพื่อสร้างผลิตภัณฑ์</p> <p><u>กิจกรรมที่ 3</u> สำรวจสมุนไพร และจัดทำฐานข้อมูลพื้นที่ปลูกสมุนไพร</p> <p><u>กิจกรรมที่ 4</u> สรุปลงและถอดบทเรียน เพื่อยกระดับการขับเคลื่อนงานทั้งในระดับพื้นที่และเครือข่าย</p>	6,512,000	<p>ดำเนินการจัดอบรมเกษตรกร จำนวน 742 ราย (เป้าหมาย 1,500 ราย)</p> <p>-รายงานโดยผู้แทนสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม-</p>

4. กรมปศุสัตว์

แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (บาท)	ผลการดำเนินงาน
1. โครงการศึกษาผลของกากกาแฟ และกากใบชาต่อการผลิตลูกสุกรหลังหย่านมในด้านสุขภาพและโรคในระบบทางเดินอาหารของสุกรที่เกิดจากแบคทีเรีย	1,000,000	<p>1) เตรียมสารสกัดเพื่อใช้ทดสอบกับสัตว์ทดลอง สำหรับขั้นตอนนี้ดำเนินการเรียบร้อยแล้วประมาณ 40 เปอร์เซ็นต์</p> <p>2) เตรียมสัตว์ทดลอง (ลูกหมูผสมสามสายพันธุ์) สำหรับขั้นตอนนี้ดำเนินการเรียบร้อยแล้วประมาณ 30 เปอร์เซ็นต์</p>
2. โครงการศึกษาการใช้ข้าวกล้องร่วมกับไบโหม่อน ต่อสมรรถภาพการผลิต คุณภาพไข่ สีไข่แดง องค์ประกอบทางเคมีในเลือดองค์ประกอบทางโภชนาในฟองไข่ และองค์ประกอบของไขมันในไข่แดง ของไก่ไข่ที่เลี้ยงแบบปล่อยอิสระ	414,000	<p>- ดำเนินการวิจัย และเก็บตัวอย่าง</p> <p>-รายงานโดยผู้แทนกรมปศุสัตว์-</p>

5. สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ

แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (บาท)	ผลการดำเนินงาน
โครงการพัฒนาที่ปรึกษาเกษตรกร	180,000	<p>1. ประเมินศักยภาพและความพร้อมเบื้องต้น : จัดการอบรมระบบควบคุมภายใน (ICS) จำนวน 2 กลุ่ม</p> <p>1) กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกขมิ้นตำบลเขาตำหนอน อ.ทับปุด จ.พังงา สมาชิกประมาณ 25 ราย</p> <p>2) กลุ่มเกษตรกรผู้กระวานบ้านเขาวัง อ.ร้อนพิบูลย์ จ.นครศรีธรรมราช สมาชิกประมาณ 20 ราย เมื่อวันที่ 27 มี.ค. - 9 เม.ย. 64</p> <p>-รายงานโดยผู้แทน มกอช.-</p>

6. สถาบันวิจัยสมุนไพร กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์

แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (บาท)	ผลการดำเนินงาน
1. แผนงานการวิจัยและพัฒนาบัญชชงและกัญชาเพื่อประโยชน์ทางการแพทย์	8,196,960	<p>-รายงานโดยผู้แทนสถาบันวิจัยสมุนไพร กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ -</p>
2. แผนงานวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางจากสมุนไพรไทยเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้อุตสาหกรรมสมุนไพรไทย	1,358,400	
3. แผนงานวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ยาจากสมุนไพรเพื่อสนับสนุนการใช้ยาสมุนไพรในประเทศไทย	28,419,360	

7. กรมทรัพยากรทางทะเล กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (บาท)	ผลการดำเนินงาน
โครงการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์พืชสมุนไพรจากป่าชายเลน กิจกรรม บริหารจัดการทรัพยากรป่าชายเลน โครงการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์พืชสมุนไพรจากป่าชายเลนอย่างยั่งยืน	1,700,000	1. สำรวจภาคสนาม 6 จังหวัด 2. เผยแพร่ประชาสัมพันธ์สมุนไพรป่าชายเลน 1 ครั้ง -รายงานโดยผู้แทนกรมทรัพยากรทางทะเล -

8. กรมป่าไม้

แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (บาท)	ผลการดำเนินงาน
8.1 สำนักวิจัยและพัฒนาการป่าไม้ โครงการวิจัยและพัฒนาพันธุ์พืชสมุนไพรเพื่อการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน กิจกรรม อนุรักษ์และการใช้ประโยชน์สมุนไพรจากป่าอย่างยั่งยืน รวบรวมข้อมูลสมุนไพร และประเมินผล จัดทำระบบฐานข้อมูลการสำรวจ โดยรวบรวมเป็นฐานข้อมูลพันธุ์พืชสมุนไพรในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ศึกษาสารสำคัญในวัตถุดิบพืชสมุนไพร ที่มีศักยภาพทางเศรษฐกิจหายากหรือใกล้สูญพันธุ์ จัดทำสื่อ และเผยแพร่องค์ความรู้ทางด้านสมุนไพร	978,000	1. ดำเนินการสำรวจในพื้นที่สำรวจพันธุ์พืชสมุนไพรในเขตป่าสงวนแห่งชาติ -รายงานโดยผู้แทนกรมป่าไม้ -
8.2 สำนักจัดการป่าชุมชน โครงการป้องกันรักษาป่า พัฒนาและเพิ่มพื้นที่สีเขียว แผนงานยุทธศาสตร์สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน อนุรักษ์ ป่าชุมชน และป้องกันการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ กิจกรรมหลัก ส่งเสริมการบริหารจัดการป่าชุมชน กิจกรรม โครงการส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพรในป่าชุมชน กิจกรรม ส่งเสริมการปลูกสมุนไพรในป่าชุมชน	2,565,600	1. ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างกิจกรรมปลูกสมุนไพรในป่าชุมชนแล้ว สมุนไพรที่ปลูก ได้แก่ ขมิ้นชัน กระชายดำ ไพล และสมุนไพรอื่นๆตามความต้องการของชุมชน

9. สำนักวิจัยการอนุรักษ์ป่าไม้และพันธุ์พืช กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (บาท)	ผลการดำเนินงาน
<p>โครงการสำรวจและจัดทำข้อมูลพืชสมุนไพร</p> <p>กิจกรรมที่ 1</p> <p>1) ปรับปรุงและดูแลระบบฐานข้อมูลพืชป่าสมุนไพร 1 ฐานข้อมูล (พืชสมุนไพร ประมาณ 700 ชนิด)</p> <p>2) สำรวจข้อมูลพืชสมุนไพรในป่าอนุรักษ์ 1 แห่ง ใน จ.เชียงใหม่ (จำนวนไม่ต่ำกว่า 150 ชนิด)</p> <p>3) จัดเก็บตัวอย่างพรรณไม้สมุนไพร จำนวนไม่ต่ำกว่า 50 ชนิด 4) ตรวจติดตามการบำรุงรักษาสวนสมุนไพรที่เคยดำเนินการมาแล้วในสวนพฤกษศาสตร์ 5 แห่ง (พิษณุโลก, อุตรธานี, ฉะเชิงเทรา, สระแก้ว และตรัง)</p> <p>กิจกรรมที่ 2</p> <p>1) สำรวจข้อมูลพืชสมุนไพรในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ 1 แห่ง ใน จ.เชียงใหม่ ร่วมกับเจ้าหน้าที่ส่วนกลาง (จำนวนไม่ต่ำกว่า 150 ชนิด)</p> <p>2) ทำแปลงอนุรักษ์พืชป่าสมุนไพร จำนวน 1 แห่ง ที่สวนรุกขชาติไม้เมืองหนาว จ. เชียงใหม่ (จำนวนไม่ต่ำกว่า 100 ชนิด)</p> <p>3) บำรุงรักษาสวนสมุนไพรที่เคยดำเนินการมาแล้วในสวนพฤกษศาสตร์ 5 แห่ง (พิษณุโลก, อุตรธานี, ฉะเชิงเทรา, สระแก้ว และตรัง)</p>	<p>3,041,800</p>	<p>1. ดำเนินการ 2 ส่วน คือ ส่วนกลางและ ส่วนภูมิภาค ส่วนกลางจัดทำข้อมูลสมุนไพร และปรับปรุงฐานข้อมูลพืชสมุนไพร</p> <p>2. ดำเนินงานร่วมกับส่วนภูมิภาค คือ สวนพฤกษชาติไม้เมืองหนาว จังหวัดเชียงใหม่ มีการแนะนำและอบรมเจ้าหน้าที่สวน เพื่อที่จะสำรวจข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับพืชสมุนไพร มีการดำเนินการให้สวนพฤกษชาติไม้เมืองหนาวสำรวจหมอยาชาวเขา (กะเหรี่ยง) จัดหาหมอยามาเพื่อให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช สำรวจพื้นที่ซึ่งสำรวจ พบพันธุ์ไม้ประมาณเกือบ 100 ชนิด</p> <p>-รายงานโดยผู้แทนสำนักวิจัยการอนุรักษ์ป่า ไม้และพันธุ์พืช -</p>

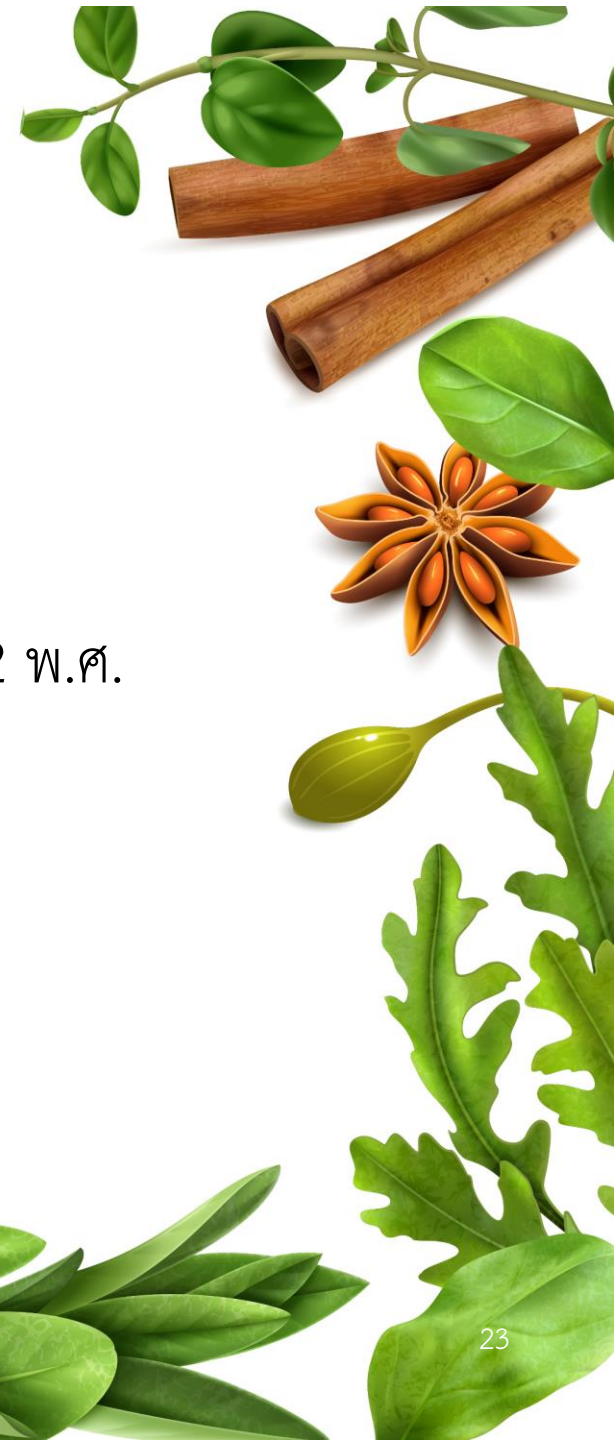

ระเบียบวาระที่ 4 เรื่องเพื่อทราบ

ร่างแผนปฏิบัติการด้านสมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2566 - 2570
โดย ผู้อำนวยการกองสมุนไพรเพื่อเศรษฐกิจ

ระเบียบวาระที่ 5 เรื่องเพื่อพิจารณา

5.1 ร่างประเด็นสำคัญของแผนปฏิบัติการด้านสมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ.
2566 - 2570 จุดเน้นยุทธศาสตร์ที่ 1 และ 2 ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ประเด็นสำคัญของ แผนปฏิบัติการด้านสมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2566 - 2570

จุดเน้นยุทธศาสตร์ที่ 1 : ผลักดันการผลิตวัตถุดิบสมุนไพรเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain) ในอุตสาหกรรม

จุดเน้นยุทธศาสตร์ที่ 2 : การใช้มาตรฐานวัตถุดิบเพื่อการพัฒนาต้นน้ำ

- การจัดการวัตถุดิบสมุนไพร
 - เกษตรกร
 - การผลิต ผลผลิต
 - การแปรรูปวัตถุดิบเบื้องต้น สารสกัดหยาบ
- ตลาดกลาง
- Contract Farming

แนวทางการดำเนินการ 1 การส่งเสริมการผลิตวัตถุดิบสมุนไพรเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain) ในอุตสาหกรรมสมุนไพร

แนวทางการดำเนินงาน 2 การใช้มาตรฐานวัตถุดิบเพื่อการพัฒนาต้นน้ำ

การจัดการวัตถุดิบ

การแปรรูปเบื้องต้น

ตลาดกลาง

Contact Farming

เกษตรกรปลูก

เกษตรกรรุ่นใหม่นำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการแปลง

บริหารพื้นที่แปลงให้เหมาะสมและแม่นยำ วัสดุประสงค์เพื่อลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มผลผลิต

มีการวางแผนและจัดบันทึกการเพาะปลูก

องค์ความรู้

มาตรฐาน GAP/Organic/GACP

การผลิต

การคัดเลือกสายพันธุ์ การปรับปรุงสายพันธุ์ การขยายพันธุ์การเพาะเลี้ยง เนื้อเยื่อให้มีสารสำคัญสูงช่วงเวลาเก็บเกี่ยวสมุนไพร

การวิจัยที่ตอบโจทย์การผลิตในทุกขั้นตอน ในแต่ละชนิดพืชสมุนไพร

การจัดการตาม Crop requirement

การฟื้นฟู อนุรักษ์พันธุ์ พืชสมุนไพร

ผลผลิต

ส่งเสริมการปลูกสมุนไพร

งานวิจัยเรื่ององค์ความรู้ที่ทันสมัย

มาตรฐาน มกอช. /THP /THPP

การแปรรูปเบื้องต้นหลังการเก็บเกี่ยว สารสกัดหยาบ

ส่งเสริมการใช้ระบบอบแห้งพลังงานแสงอาทิตย์

บริหารจัดการด้วยการแปรรูป เทคโนโลยีผลิตและแปรรูปสมุนไพร

ส่งเสริมให้กลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน สหกรณ์ SMEs แปรรูปให้ได้มาตรฐานตามตลาดต้องการ

ระบบ

ตลาดกลาง

และตลาด

อิเล็กทรอนิกส์ (E-Market)

มาตรฐาน มกอช.

ระบบ

พันธสัญญา

ผู้ปลูก

สมุนไพร

ฐานข้อมูลสมุนไพร

ห้องปฏิบัติการที่มีมาตรฐาน ISO 17025 สำหรับบริการตรวจคุณภาพวัตถุดิบ

การวิจัยที่ตอบโจทย์การผลิตในทุกขั้นตอนในแต่ละชนิดพืชสมุนไพรโดยเป็นงานวิจัยสนับสนุนการผลิตให้ได้มาตรฐาน

ผลลัพธ์ส่งมอบ (Deliverable)

- พื้นที่ปลูกที่เป็น GAP เพิ่มขึ้นไร่ และมีความเชื่อมโยงกับฐานข้อมูลกลางด้านการเกษตร
- มาตรฐานของวัตถุดิบเพื่อเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาเรื่องคุณภาพ
- มีตลาดกลางวัตถุดิบและผลิตภัณฑ์แปรรูปเบื้องต้นของสมุนไพร เกิดราคากลาง (ศูนย์กลางระดับภูมิภาคและระดับประเทศ)

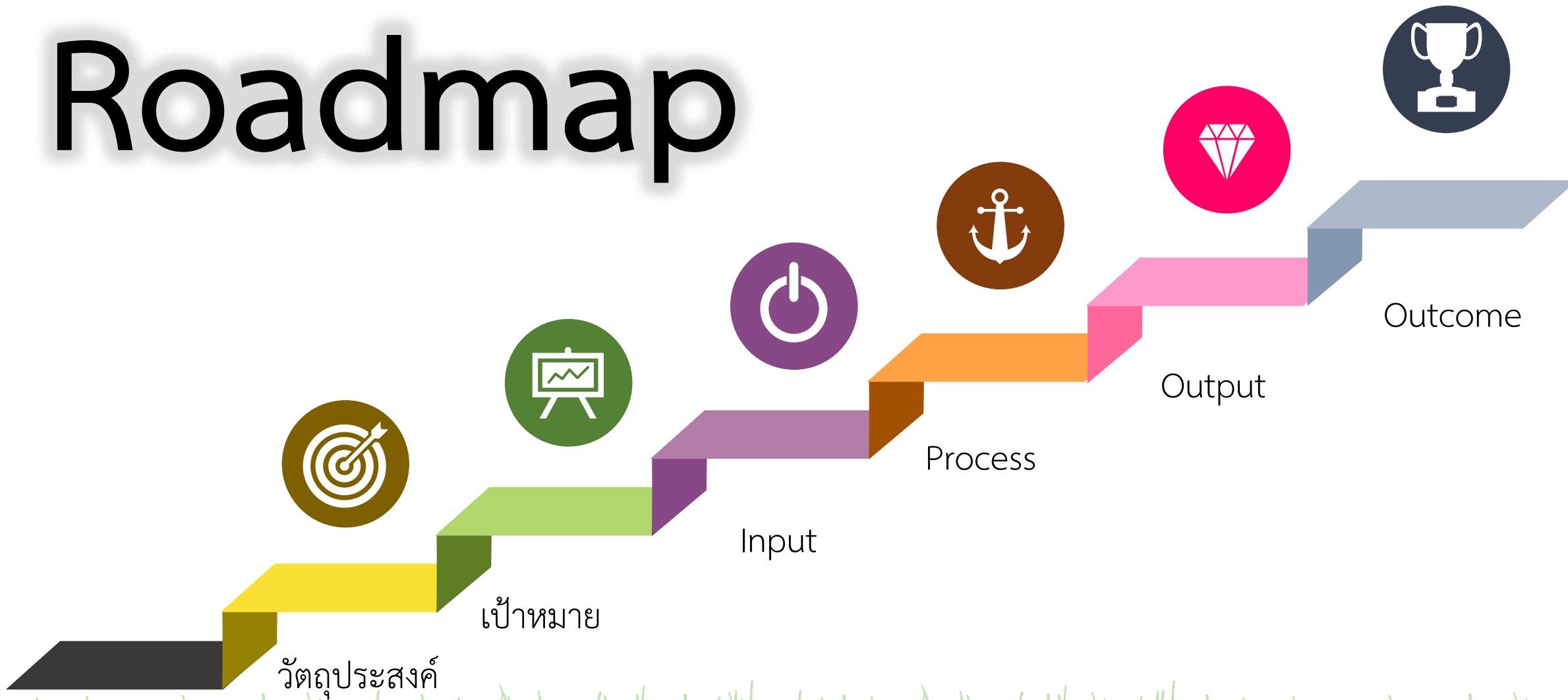
ข้อเสนอเพื่อพิจารณา

ขอความเห็นต่อร่างประเด็นสำคัญที่ 1 และ 2 ของแผนปฏิบัติการด้านสมุนไพร
แห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2566 - 2570

5.2 แผนที่นำทาง (Road map) การพัฒนาและการบริหารจัดการ
จัดการวัตถุดิบเชื่อมโยงการตลาดพืชสมุนไพร ให้สอดคล้อง
กับยุทธศาสตร์ด้านผลิตภัณฑ์สมุนไพร และแผนปฏิบัติการ
ด้านสมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2566 - 2570

Roadmap

วัตถุประสงค์

1

เพื่อพัฒนาเกษตรกร กลุ่มเกษตรกร หรือวิสาหกิจชุมชน การปลูก ขยายพันธุ์ รวบรวมแปรรูปวัตถุดิบสมุนไพร เบื้องต้นที่ปลอดภัยให้เพียงพอต่อความต้องการและมีการพัฒนาคุณภาพที่ยั่งยืน

2

เพื่อยกระดับการผลิตสมุนไพรตลอดห่วงโซ่อุปทานของเกษตรกร กลุ่มเกษตรกรให้ได้มาตรฐาน GAP (Good Agricultural Practices) / GACP (Good Agricultural and Collection Practices) ตลอดห่วงโซ่อุปทานให้ได้วัตถุดิบสมุนไพรที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน

3

เพื่อจัดทำฐานข้อมูลพืชสมุนไพรและแผนที่ความเหมาะสมของที่ดินสำหรับปลูกพืชสมุนไพร (Land Suitability) ในพืชแต่ละชนิด

เพื่อเพิ่มพื้นที่แปลงปลูกพืชสมุนไพรปลอดภัยได้ตามมาตรฐาน

4

เพื่อยกระดับมาตรฐานการปฏิบัติการในห้องปฏิบัติการให้ได้ GLP (Good Laboratory Practice) เพื่อให้มีห้องปฏิบัติการที่มีมาตรฐานในการตรวจสอบคุณภาพวัตถุดิบ

5

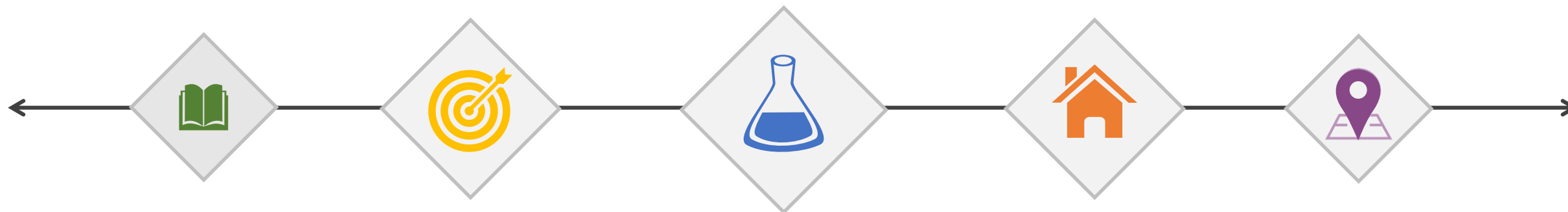
เพื่อส่งเสริมให้มีงานวิจัยที่เป็นข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ของสมุนไพรแต่ละตัวเพื่อสร้างความน่าเชื่อถือให้กับผลิตภัณฑ์ในด้านความปลอดภัย

6

เป้าหมาย

พื้นที่เพาะปลูกสมุนไพรที่ได้มาตรฐาน GAP เกษตรอินทรีย์ 300,000 ไร่ (50,000 ไร่/ปี)

กลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน สหกรณ์ มีการแปรรูปสมุนไพรเบื้องต้นที่ได้มาตรฐาน 300 แห่ง (60 แห่ง/ปี)

01

ระบบฐานข้อมูลพืชสมุนไพรครบห่วงโซ่อุปทาน อย่างน้อย 1 ฐาน

02

ฐานข้อมูลพืชสมุนไพรหายาก องค์ความรู้ และภูมิปัญญาการใช้ประโยชน์พืชสมุนไพร 1 ฐาน

03

ห้องปฏิบัติการที่ได้รับรอง GLP 18 กลุ่มจังหวัด 1 แห่ง/1 กลุ่มจังหวัด

04

ปริมาณวัตถุดิบสมุนไพรแปรรูปที่มีคุณภาพใน 14 จังหวัด เมืองสมุนไพร จำนวน 1400 ต้น/ ปี (100 ต้น/ จังหวัด/ ปี)

05

แผนที่ความเหมาะสมของที่ดินสำหรับพืชสมุนไพร 30 พืช

- มีตลาดออนไลน์ 3 แห่ง และ ตลาดสมุนไพรชุมชน 76 แห่ง (1 ตลาด/ 1 จังหวัด)
- มีงานวิจัยที่ตอบโจทย์พืชสมุนไพรในอนาคตอย่างน้อย 200 เรื่อง (40 เรื่อง/ปี)

ปัจจัยนำเข้า (Input)

เทคโนโลยีการผลิตพืชสมุนไพร

คุณภาพของวัตถุดิบ และคุณภาพของผลิตภัณฑ์

องค์ความรู้ด้านสมุนไพร

ฐานข้อมูล

- พืชสมุนไพรกับความหลากหลายทางชีวภาพ ได้แก่ ชนิด สรรพคุณ ระบบนิเวศน์
- พื้นที่การผลิตสมุนไพร ชนิดพืชสมุนไพร
- ทะเบียนเกษตรกร

เทคโนโลยีสารสนเทศ การจัดการข้อมูลในเรื่องของการผลิต แหล่งที่มา มาตรฐานการผลิต สรรพคุณ วิธีใช้

นโยบายรัฐบาล การสนับสนุนทางนโยบายในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสมุนไพรไทย มีความชัดเจนอย่างยิ่งในทุกๆระดับ

กฎหมาย/กฎระเบียบที่สนับสนุนหรือเป็นข้อจำกัดในการผลิต/จำหน่าย

ขบวนการ (Process)

1. การจัดการวัตถุดิบ ตามหลักเกณฑ์/เป้าหมายของตลาด

- 1.1 ยกระดับการจัดการวัตถุดิบ โดยการพัฒนาเกษตรกร ขบวนการผลิตที่ได้มาตรฐาน GAP/GACP เกษตรอินทรีย์ มีการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการปลูกพืชสมุนไพร ได้ผลผลิตมีสารสำคัญตรงตามมาตรฐาน รวมทั้ง มีการลดต้นทุนการผลิต
 - 1) ปลูกสมุนไพรที่ดีได้มาตรฐาน GAP/GACP หรือเกษตรอินทรีย์ ของพืชสมุนไพรแต่ละชนิด การจัดทำแผนการผลิตพืชให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด การวิเคราะห์พื้นที่ปลูก ดินและน้ำ ก่อนการผลิตพืช ในการผลิตพืชสมุนไพรปลอดภัย การเก็บรักษาผลผลิตซึ่งระบบการปลูกอาจจะดำเนินการดังนี้ มีการส่งเสริมการปลูกเป็นแปลงใหญ่ (Collaborative Farming) ปลูกเป็นแบบ Plant factory การทำเกษตรแบบแม่นยำ (Precision Agriculture) มีความปรานีต (Intensive Farming)
- 1.2 กำหนดรายการวัตถุดิบสมุนไพรที่มีความต้องการในตลาดสูง พร้อมระบุคุณภาพวัตถุดิบสมุนไพรที่ต้องการ (Spec) เพื่อนำสู่กระบวนการพัฒนา ดังต่อไปนี้ชนิด / พืชสมุนไพรที่เพาะปลูก มล็ด และส่วนที่ใช้ขยายพันธุ์อื่น ๆ การปลูก (cultivation) แหล่งปลูก (site selection) พื้นที่เหมาะสมในการปลูกพืชสมุนไพร เก็บเกี่ยว (harvest) ได้แก่ ช่วงเวลาเก็บเกี่ยวที่เหมาะสมที่สุด
- 1.3 ส่งเสริมกลุ่มเกษตรกร สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน ได้รับการส่งเสริมการแปรรูปหลังการเก็บเกี่ยว ณ สถานที่ปลูก และการผลิตผลิตภัณฑ์ และสารสกัดอย่างง่ายในระดับชุมชน
- 1.4 มีข้อกำหนดมาตรฐาน GAP/GACP เกษตรอินทรีย์ หรือมาตรฐานอื่นของพืชสมุนไพร โดยการรับรองมาตรฐานการปลูก
- 1.5 มีการจัดทำระบบฐานข้อมูลสมุนไพรให้เป็นฐานข้อมูลเดียวกัน
- 1.6 ยกระดับมาตรฐานการปฏิบัติการในห้องปฏิบัติการให้ได้ GLP (Good Laboratory Practice)
- 1.7 ยกระดับมาตรฐานการผลิตยาสมุนไพรไทยให้มีหลักเกณฑ์วิธีการผลิตที่ดีตาม GMP (Good Manufacturing Practice)
- 1.8 ส่งเสริมให้มีงานวิจัยที่เป็นข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ของสมุนไพรแต่ละตัว

2. การส่งเสริมการแปรรูปวัตถุดิบเป็นสารสกัดหยาบในชุมชน

- 1) การแปรรูปหลังการเก็บเกี่ยว (post – harvest processing)
- 2) การบรรจุหีบห่อขนาดใหญ่และการติดฉลาก (bulk packing and labelling)
- 3) การเก็บรักษาและการขนส่งวัตถุดิบสมุนไพร (storage and transportation)
- 4) การประกันคุณภาพ (quality assurance) การเข้าไปตรวจสอบแหล่งปลูก และอาคารแปรรูปอย่างสม่ำเสมอ

3. การตลาดและประชาสัมพันธ์

- การส่งเสริมการตลาดระบบตลาดกลางและตลาดอิเล็กทรอนิกส์สำหรับวัตถุดิบ

ผลผลิต (Output)

มีกลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน สหกรณ์ มีการแปรรูป
สมุนไพรเบื้องต้นที่มีคุณภาพได้มาตรฐานตามความต้องการ
ของตลาด อย่างน้อย 60 แห่ง

ระบบฐานข้อมูลพืชสมุนไพรครบห่วงโซ่อุปทาน อย่างน้อย 1 ฐาน

มีแผนการปลูกสมุนไพรอย่างเป็นระบบครบวงจรมีการผลิต
วัตถุดิบสมุนไพรแปรรูปที่มีคุณภาพเพื่อจำหน่าย ใน 14 จังหวัด
เมืองสมุนไพร จำนวน 100 ต้น/ จังหวัด/ ปี

มีตลาดออนไลน์ 3 แห่ง และตลาดสมุนไพรชุมชน 1 ตลาด/ 1
จังหวัด

2

4

6

8

1

3

5

7

9

พื้นที่ปลูกสมุนไพรได้มาตรฐาน 50,000 ไร่/ปี

มีการตรวจสอบคุณภาพวัตถุดิบจากห้องปฏิบัติการที่
ได้รับรอง GLP 1 แห่ง/1 กลุ่มจังหวัด

ฐานข้อมูลพืชสมุนไพรหายาก องค์ความรู้ และภูมิปัญญา
การใช้ประโยชน์พืชสมุนไพร 1 ฐาน

แผนที่ความเหมาะสมของที่ดินสำหรับพืชสมุนไพร 30 พืช

มีงานวิจัยที่ตอบโจทย์พืชสมุนไพรในอนาคตอย่างน้อย 40 เรื่อง/ปี

ผลลัพธ์ (Outcome)

Road Map การขับเคลื่อนพืชสมุนไพรและพัฒนาคุณภาพวัตถุดิบสมุนไพร

- 1) เพื่อพัฒนาเกษตรกร กลุ่มเกษตรกร หรือวิสาหกิจชุมชน การปลูก ขยายพันธุ์ รวบรวมแปรรูปวัตถุดิบสมุนไพรเบื้องต้นที่ปลอดภัยให้เพียงพอต่อความต้องการและมีการพัฒนาคุณภาพอย่างยั่งยืน
- 2) เพื่อยกระดับการผลิตสมุนไพรตลอดห่วงโซ่อุปทานของเกษตรกร กลุ่มเกษตรกรให้ได้มาตรฐาน GAP (Good Agricultural Practices) / GACP (Good Agricultural and Collection Practices) ตลอดห่วงโซ่อุปทานให้ได้วัตถุดิบสมุนไพรที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน
- 3) เพื่อจัดทำฐานข้อมูลพืชสมุนไพรและแผนที่ความเหมาะสมของที่ดินสำหรับปลูกพืชสมุนไพร (Land Suitability) ในพืชแต่ละชนิด
- 4) เพื่อเพิ่มพื้นที่แปลงปลูกพืชสมุนไพรปลอดภัยได้ตามมาตรฐาน
- 5) เพื่อยกระดับมาตรฐานการปฏิบัติการ ในห้องปฏิบัติการให้ได้ GLP (Good Laboratory Practice) เพื่อให้มีห้องปฏิบัติการที่มีมาตรฐานในการตรวจสอบคุณภาพวัตถุดิบ
- 6) เพื่อส่งเสริมให้ทีมงานวิจัยที่เป็นข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ของสมุนไพรแต่ละตัวเพื่อสร้างความน่าเชื่อถือให้กับผลิตภัณฑ์ในด้านความปลอดภัย

วัตถุประสงค์

เป้าหมาย

พื้นที่เพาะปลูกสมุนไพรที่ได้มาตรฐาน GAP เกษตรอินทรีย์ 300,000 ไร่ (50,000 ไร่/ปี) กลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน สหกรณ์ มีการแปรรูปสมุนไพรเบื้องต้นที่ได้มาตรฐาน 300 แห่ง (60 แห่ง/ปี)

ระบบฐานข้อมูลพืชสมุนไพรครบห่วงโซ่อุปทาน อย่างน้อย 1 ฐาน / ฐานข้อมูลพืชสมุนไพรหายาก องค์ความรู้ และภูมิปัญญาการใช้ประโยชน์พืชสมุนไพร 1 ฐาน/ห้องปฏิบัติการที่ได้รับรอง GLP 18 กลุ่มจังหวัด 1 แห่ง/1 กลุ่มจังหวัด

ปริมาณวัตถุดิบสมุนไพรแปรรูปที่มีคุณภาพใน 14 จังหวัดเมืองสมุนไพร จำนวน 1400 ตัน/ ปี (100 ตัน/ จังหวัด/ ปี) /แผนที่ความเหมาะสมของที่ดินสำหรับพืชสมุนไพร 30 พืช มีตลาดออนไลน์ 3 แห่ง และตลาดสมุนไพรชุมชน 76 แห่ง (1 ตลาด/ 1 จังหวัด) มีงานวิจัยที่ตอบโจทย์พืชสมุนไพรในอนาคตอย่างน้อย 200 เรื่อง (40 เรื่อง/ปี)

ปัจจัยนำเข้า

(Input)

- 1.1) ฐานข้อมูล
 - 1.1.1) พืชสมุนไพรกับความหลากหลายทางชีวภาพ ได้แก่ ชนิด สรรพคุณ ระบุบริเวณ
 - 1.1.2) พื้นที่การผลิตสมุนไพร ชนิดพืชสมุนไพร
 - 1.1.3) ทะเบียนเกษตรกร
- 1.2) องค์ความรู้ด้านสมุนไพร
- 1.3) เทคโนโลยีการผลิตพืชสมุนไพร คุณภาพของวัตถุดิบ และคุณภาพของผลิตภัณฑ์
- 1.4) เทคโนโลยีสารสนเทศ การจัดการข้อมูลในเรื่องของการผลิต แหล่งที่มา มาตรฐานการผลิต สรรพคุณ วิธีใช้
- 1.5) นโยบายรัฐบาล การสนับสนุนทางนโยบายในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสมุนไพรไทยมีความชัดเจนอย่างยิ่งในทุกระดับ
- 1.6) กฎหมาย/กฎระเบียบที่สนับสนุนหรือเป็นข้อจำกัดในการผลิต/จำหน่าย

PROCESS

1. การจัดการวัตถุดิบ ตามหลักเกณฑ์/เป้าหมายของตลาด
 - 1.1 ยกระดับการจัดการวัตถุดิบ โดยการพัฒนาเกษตรกร ขบวนการผลิตที่ได้มาตรฐาน GAP/GACP เกษตรอินทรีย์ มีการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการปลูกพืชสมุนไพร ได้ผลผลิตมีสารสำคัญตรงตามมาตรฐาน รวมทั้ง มีการลดต้นทุนการผลิต - ปลูกสมุนไพรที่ดีได้มาตรฐาน GAP/GACP หรือเกษตรอินทรีย์ ของพืชสมุนไพรแต่ละชนิด การจัดทำแผนการผลิตพืชให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด การวิเคราะห์พื้นที่ปลูก ดินและน้ำ ก่อนการผลิตพืช ในการผลิตพืชสมุนไพรปลอดภัย การเก็บรักษาผลผลิตซึ่งระบบการปลูกอาจจะดำเนินการดังนี้ มีการส่งเสริมการปลูกเป็นแปลงใหญ่ (Collaborative Farming) ปลูกเป็นแบบ Plant factory การทำเกษตรแบบแม่นยำ (Precision Agriculture) มีความปรามิถ (Intensive Farming)
 - 1.2 กำหนดรายการวัตถุดิบสมุนไพรที่มีความต้องการในตลาดสูง พร้อมระบุคุณภาพวัตถุดิบสมุนไพรที่ต้องการ (Spec) เพื่อนำสู่กระบวนการพัฒนา ดังต่อไปนี้
 - ชนิด / พืชสมุนไพรที่เพาะปลูก มล็ด และส่วนที่ใช้ขยายพันธุ์อื่น ๆ การปลูก (cultivation) แหล่งปลูก (site selection) พื้นที่เหมาะสมในการปลูกพืชสมุนไพร เก็บเกี่ยว (harvest) ได้แก่ ช่วงเวลาเก็บเกี่ยวที่เหมาะสมที่สุด
 - 1.3 ส่งเสริมกลุ่มเกษตรกร สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน ได้รับการส่งเสริมการแปรรูปหลังการเก็บเกี่ยว ณ สถานที่ปลูก และการผลิตผลิตภัณฑ์ และสารสกัดอย่างง่ายในระดับชุมชน
 - 1.4 มีข้อกำหนดมาตรฐาน GAP/GACP เกษตรอินทรีย์ หรือมาตรฐานอื่นของพืชสมุนไพร โดยการรับรองมาตรฐานการปลูก
 - 1.5 มีการจัดทำระบบฐานข้อมูลสมุนไพรให้เป็นฐานข้อมูลเดียวกัน
 - 1.6 ยกระดับมาตรฐานการปฏิบัติการในห้องปฏิบัติการให้ได้ GLP (Good Laboratory Practice)
 - 1.7 ยกระดับมาตรฐานการผลิตยาสมุนไพรให้มีหลักเกณฑ์วิธีการผลิตที่ดีตาม GMP (Good Manufacturing Practice)
 - 1.8 ส่งเสริมให้ทีมงานวิจัยที่เป็นข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ของสมุนไพรแต่ละตัว
2. การส่งเสริมการแปรรูปวัตถุดิบเป็นสารสกัดหยาบในชุมชน
 - 1) การแปรรูปหลังการเก็บเกี่ยว (post – harvest processing)
 - 2) การบรรจุหีบห่อขนาดใหญ่และการติดฉลาก (bulk packing and labelling)
 - 3) การเก็บรักษาและการขนส่งวัตถุดิบสมุนไพร (storage and transportation)
 - 4) การประกันคุณภาพ (quality assurance) การเข้าไปตรวจสอบแหล่งปลูก และอาคารแปรรูปอย่างสม่ำเสมอ
3. การตลาดและประชาสัมพันธ์ การส่งเสริมการตลาดระบบตลาดกลางและตลาดอิเล็กทรอนิกส์สำหรับวัตถุดิบ

ผลลัพธ์

ผลผลิต (Output)

1. พื้นที่ปลูกสมุนไพรได้มาตรฐาน 50,000 ไร่/ปี
2. มีกลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน สหกรณ์ มีการแปรรูปสมุนไพรเบื้องต้นที่มีคุณภาพได้มาตรฐานตามความต้องการของตลาด อย่างน้อย 60 แห่ง
3. มีการตรวจสอบคุณภาพวัตถุดิบจากห้องปฏิบัติการที่ได้รับรอง GLP 1 แห่ง/1 กลุ่มจังหวัด
4. ระบบฐานข้อมูลพืชสมุนไพรครบห่วงโซ่อุปทาน อย่างน้อย 1 ฐาน
5. ฐานข้อมูลพืชสมุนไพรหายาก องค์ความรู้ และภูมิปัญญาการใช้ประโยชน์พืชสมุนไพร 1 ฐาน
6. มีแผนการปลูกสมุนไพรอย่างเป็นระบบครบวงจรมีการผลิตวัตถุดิบสมุนไพรแปรรูปที่มีคุณภาพเพื่อจำหน่ายใน 14 จังหวัดเมืองสมุนไพร จำนวน 100 ตัน/ จังหวัด/ ปี
7. แผนที่ความเหมาะสมของที่ดินสำหรับพืชสมุนไพร 30 พืช
8. มีตลาดออนไลน์ 3 แห่ง และตลาดสมุนไพรชุมชน 1 ตลาด/ 1 จังหวัด
9. มีงานวิจัยที่ตอบโจทย์พืชสมุนไพรในอนาคตอย่างน้อย 40 เรื่อง/ปี

ผลลัพธ์ (Outcome)

1. มีวัตถุดิบสมุนไพรที่ได้มาตรฐาน มีสารสำคัญตรงตามมาตรฐานตรงตามต้องการ มีการแปรรูปวัตถุดิบสมุนไพรขั้นต้นที่มีคุณภาพ ส่งผลให้มูลค่าการจำหน่ายในรูปวัตถุดิบเพิ่มขึ้น รวมทั้งสร้างมูลค่าเพิ่มจากผลิตภัณฑ์ เช่น ยาสมุนไพร ผลิตภัณฑ์สมุนไพร อาหารสุขภาพ และภาคการบริการที่ต่อเนื่อง เช่น การท่องเที่ยว สปา
2. เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการผลิตพืชสมุนไพรส่งผลให้เกิดความมั่นคงด้านเศรษฐกิจ
3. ทดแทนพืชเศรษฐกิจที่มีปัญหา โดยการปลูกสมุนไพร ที่ใช้พื้นที่น้อย มีมูลค่าสูง
4. การเกษตรในระดับฟาร์ม และระดับชุมชน ได้รับการพัฒนาด้วยเทคโนโลยีที่เหมาะสมในการปลูกพืชสมุนไพรที่ลดการใช้สารเคมี
5. สนับสนุนการพัฒนาเกษตรกร เกิดการสร้างเครือข่าย และเป็นกลไกเชื่อมโยงการสร้างมูลค่าตลาดห่วงโซ่อุปทานการผลิตในทุกระดับตั้งแต่ระดับชุมชนจนถึงระดับประเทศ เพื่อสร้างมูลค่าแก่ผลผลิต และสร้างความสามารถในการแข่งขัน เชื่อมโยงการสนับสนุนในเชิงบูรณาการกับการส่งเสริมสมุนไพรปลอดภัย และการผลิตผลิตภัณฑ์ที่ได้มาตรฐาน
6. สนับสนุนการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น และนวัตกรรมเกษตรกรรม รวมทั้งความหลากหลายทางชีวภาพ แก่ชุมชนท้องถิ่นก่อให้เกิดการพัฒนายกระดับการสร้างมูลค่าผลผลิตของชุมชน ท้องถิ่น ให้เกิดผลิตภัณฑ์สมุนไพรเพื่อแบ่งปันใช้สอยจำหน่ายในชุมชนอย่างพอเพียง
7. กลุ่มเกษตรกรสามารถปรับเปลี่ยนระบบการผลิตพืชสมุนไพรสู่เกษตรปลอดภัย ส่งผลให้เกิดความเข้มแข็งทางด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม

7 Years ; Herbs Road map

	Stage1 (1 ปี) พ.ศ. 2564	Stage 2(+1 ปี) พ.ศ. 2565	Stage 3 (+5 ปี) พ.ศ. 2566-2570
กลยุทธ์	<ol style="list-style-type: none"> กำหนดกลไกการขับเคลื่อนนโยบายสมุนไพรและคณะกรรมการเมืองสมุนไพร/ติดตาม การพัฒนากระบวนข้อมูลสมุนไพรของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ให้เป็นเอกภาพ 	<ol style="list-style-type: none"> การพัฒนากระบวนข้อมูลกลางของข้อมูลสมุนไพร Big data ส่งเสริมเกษตรกรปลูกสมุนไพร GAP หรือ เกษตรอินทรีย์ เพื่อเพิ่มพื้นที่สมุนไพรที่ได้มาตรฐาน GAP และเกษตรอินทรีย์ และพัฒนาเข้าสู่ระบบแปลงใหญ่มีการใช้เทคโนโลยี Smart Farm 	<ol style="list-style-type: none"> พัฒนากระบวนข้อมูลสมุนไพร ส่งเสริมเกษตรกรและกลุ่มเกษตรกรปลูกสมุนไพร GAP หรือ เกษตรอินทรีย์เพื่อเพิ่มพื้นที่สมุนไพรที่ได้มาตรฐาน GAP และเกษตรอินทรีย์และพัฒนาเข้าสู่ระบบแปลงใหญ่มีการใช้เทคโนโลยี Smart Farm
กลวิธี	<ol style="list-style-type: none"> จัดทำแผนปฏิบัติการสมุนไพรส่วนกลางและจังหวัด การจัดทำกระบวนข้อมูลสมุนไพร Land use มีการเชื่อมโยงฐานข้อมูลระหว่างหน่วยงานในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้แก่ <ul style="list-style-type: none"> กรมส่งเสริมการเกษตร: ฐานข้อมูลทะเบียนผู้ปลูกสมุนไพร พื้นที่ปลูกสมุนไพร แปลงใหญ่สมุนไพร วิชาทกิจชุมชนได้รับการส่งเสริมการแปรรูปหลังการเก็บเกี่ยว กรมวิชาการเกษตร: ฐานข้อมูลการแปรรูปวัตถุดิบพืชสมุนไพรให้ได้มาตรฐาน พื้นที่เกษตรกรและผู้ปลูกพืชสมุนไพรในระบบเกษตรที่ดีเหมาะสม (GAP) พื้นที่เกษตรกรและผู้ปลูกพืชสมุนไพรเกษตรอินทรีย์ (Organic farming) กรมพัฒนาที่ดิน: แผนที่เหมาะสมของที่ดินสำหรับปลูกพืชสมุนไพร (Land Suitability) แยก S1 S2 S3 N แผนที่เขตการใช้ที่ดินปลูกพืชสมุนไพร (ไขมันชั้นไพล) สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม: ฐานข้อมูลเกษตรกร แหล่งปลูกพืชสมุนไพร ในพื้นที่ สปก. ฐานข้อมูลกลุ่มเกษตรกรแปรรูปเบื้องต้น นอกจากนี้ ข้อมูลการผลิตสมุนไพรเป้าหมาย (Demand supply สารสำคัญ) การสำรวจ วิเคราะห์ศักยภาพ พื้นที่/กลุ่มผู้ปลูก/ข้อมูลเกษตรกร (GAP/เกษตรอินทรีย์)/องค์ความรู้/ต้นทุนการผลิต/ทรัพยากร และ ใช้ Agri map ช่วยในการบริหารจัดการพื้นที่ 	<ol style="list-style-type: none"> 1.1การจัดทำฐานข้อมูลการผลิตสมุนไพรเป้าหมายที่เป็นประโยชน์และพัฒนาระบบฐานข้อมูลสมุนไพร Land use มีการเชื่อมโยงฐานข้อมูลระหว่างหน่วยงานในและนอกกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 1.2 บูรณาการของข้อมูลในภาคส่วนต่างๆที่มีส่วนในการพัฒนาเกษตรกร (การตลาดมูลค่า คุณสมบัตินายา ข้อมูลการเก็บเกี่ยวที่เหมาะสม) 1.3 เผยแพร่ข้อมูลสมุนไพรในทุกช่องทาง 2.1. การนำเทคโนโลยี นวัตกรรมมาช่วยเกษตรกร โดยนำสายพันธุ์สมุนไพรที่มีคุณภาพมาพัฒนา 2.2 มีผลิตภัณฑ์สมุนไพรจำหน่ายในวิชาทกิจชุมชน/สหกรณ์ ทั้ง onlineและ offline 2.3 สำรวจ วิเคราะห์ศักยภาพ พื้นที่/กลุ่มผู้ปลูก/ข้อมูลเกษตรกร (GAP/เกษตรอินทรีย์)/องค์ความรู้/ต้นทุนการผลิต/ทรัพยากร (หาจุดเด่น อัตลักษณ์ เพื่อจำนวนในการนำไปทำการตลาด แผนการตลาด) 2.4 คัดเลือกสมุนไพรเด่นในจังหวัดและประมาณการความต้องการการใช้สมุนไพร 	<ol style="list-style-type: none"> 1.1 พัฒนาระบบฐานข้อมูลสมุนไพร มีการเชื่อมโยงฐานข้อมูลระหว่างหน่วยงานของในประเทศและต่างประเทศ 1.2 บูรณาการของข้อมูลในภาคส่วนต่างๆที่มีส่วนในการพัฒนาเกษตรกร (การตลาดมูลค่า คุณสมบัตินายา ข้อมูลการเก็บเกี่ยวที่เหมาะสม) 1.3 เผยแพร่ข้อมูลสมุนไพรในทุกช่องทาง 2.1 มีวัตถุดิบสมุนไพรที่มีคุณภาพได้มาตรฐานเพียงพอต่อความต้องการ 2.2 มีผลิตภัณฑ์สมุนไพรจำหน่ายในวิชาทกิจชุมชน/สหกรณ์ 2.3 ศูนย์ศึกษาและพัฒนาสมุนไพร 2.4 CSR โดยใช้ยาสมุนไพร/ผลิตภัณฑ์สมุนไพรช่วยเหลือประเทศเพื่อนบ้าน 2.6 การนำเทคโนโลยี นวัตกรรมมาช่วยเกษตรกร โดยนำสายพันธุ์สมุนไพรที่มีคุณภาพมาพัฒนา

7 Years ; Herbs Road map

	Stage1 (1 ปี) พ.ศ. 2564	Stage 2(+1 ปี) พ.ศ. 2565	Stage 3 (+5 ปี) พ.ศ. 2566-2570
กลยุทธ์	<p>3. ส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกพืชสมุนไพรที่ได้มาตรฐาน GAP หรือ เกษตรอินทรีย์ เพื่อเพิ่มพื้นที่สมุนไพรที่ได้มาตรฐาน GAP และเกษตรอินทรีย์</p> <p>4. สนับสนุนกลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน สหกรณ์ปลูกพืชสมุนไพรได้มาตรฐาน GAP หรือ เกษตรอินทรีย์ เพื่อเข้าสู่การผลิตในระบบแปลงใหญ่ รวมทั้ง สนับสนุนกลุ่มปลูกพืชแบบ Plant factory และการแปรรูปเบื้องต้น</p> <p>5. ศึกษา วิจัยพันธุ์พืช ข้อมูลการผลิตและการตลาดของสมุนไพรที่เป็นที่ต้องการทางสมุนไพร ทั้งในและต่างประเทศ (วัตถุดิบ, ผลิตภัณฑ์สมุนไพร, อาหารเสริม ฯลฯ)</p>	<p>3. สนับสนุนกลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน สหกรณ์ ปลูกพืชสมุนไพรในระบบแปลงใหญ่ Plant factory และ การแปรรูปเบื้องต้น</p> <p>4. ศึกษา วิจัยพันธุ์พืช ข้อมูลการผลิตและการตลาดของสมุนไพรที่เป็นที่ต้องการทางสมุนไพร</p> <p>5. จัดทำข้อมูลในระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์</p>	<p>3. สนับสนุนกลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน สหกรณ์ รวมทั้งการรวมกลุ่มของวิสาหกิจที่ตั้งอยู่ในท้องถิ่น หรือพื้นที่ใกล้เคียงกัน (คลัสเตอร์)ในระดับภาคเพื่อพัฒนาศักยภาพทุกด้านให้ใหญ่ขึ้น</p> <p>4. ศึกษา วิจัยพันธุ์พืช ที่เป็นที่ต้องการทางสมุนไพร</p> <p>5. จัดทำข้อมูลในระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์</p>
กลวิธี	<p>3.1 ส่งเสริมเกษตรกรปลูกสมุนไพร GAP/อินทรีย์ ฝึกอบรมผู้เพาะปลูกให้มีความรู้มาตรฐาน GAP</p> <p>3.2 ลดต้นทุนการผลิต นำเทคโนโลยีที่และนวัตกรรมที่เหมาะสมมาใช้ในการผลิตพืชสมุนไพร</p> <p>4.1 พัฒนาและสนับสนุนกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผลิตสมุนไพรได้มาตรฐาน GAP/GACP</p> <p>4.2 จัดทำแผนพัฒนากลุ่มวิสาหกิจชุมชนสมุนไพร</p> <p>4.3 จัดตั้งศูนย์เพาะชำและพัฒนาต้นกล้าพันธุ์สมุนไพร</p> <p>4.4 ให้ความรู้ในการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการผลิตพืชสมุนไพรในกลุ่มวิสาหกิจที่สนใจ ทำในรูปแบบ Plant factory หรือ ระบบแปลงใหญ่</p> <p>4.5 พัฒนาโรงตาก โรงอบด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ /แปรรูปที่มาตรฐาน พัฒนาขยายห้องปฏิบัติการ</p> <p>5.1 วิจัยและพัฒนาสมุนไพรครบห่วงโซ่อุปทาน</p>	<p>3.1 พัฒนาและสนับสนุนกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผลิตสมุนไพรได้มาตรฐาน GAP/GACP</p> <p>3.2 จัดทำแผนพัฒนากลุ่มวิสาหกิจชุมชนสมุนไพร ลดต้นทุนการผลิต นำเทคโนโลยีที่และนวัตกรรมที่เหมาะสมมาใช้ในการผลิตพืชสมุนไพร</p> <p>3.3 จัดตั้งศูนย์เพาะชำและพัฒนาต้นกล้าพันธุ์สมุนไพร</p> <p>3.4 พัฒนาโรงตาก โรงอบด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ /แปรรูปที่มาตรฐาน พัฒนาขยายห้องปฏิบัติการ</p> <p>4.1 วิจัยและพัฒนาสมุนไพรครบห่วงโซ่อุปทาน</p> <p>5.1 แผนที่เหมาะสมสำหรับการปลูกพืชสมุนไพร (Land Suitability)</p>	<p>3.1 พัฒนาและสนับสนุนกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผลิตสมุนไพรได้มาตรฐาน GAP/GACP</p> <p>3.2 จัดทำแผนพัฒนากลุ่มวิสาหกิจชุมชนสมุนไพร ลดต้นทุนการผลิต นำเทคโนโลยีที่และนวัตกรรมที่เหมาะสมมาใช้ในการผลิตพืชสมุนไพร</p> <p>3.3 จัดตั้งศูนย์เพาะชำและพัฒนาต้นกล้าพันธุ์สมุนไพร</p> <p>3.4 พัฒนาโรงตาก โรงอบด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ /แปรรูปที่มาตรฐาน พัฒนาขยายห้องปฏิบัติการให้ได้ GLP</p> <p>4.1 วิจัยและพัฒนาสมุนไพรครบห่วงโซ่อุปทาน</p> <p>5.1 แผนที่เหมาะสมสำหรับการปลูกพืชสมุนไพร (Land Suitability) แต่ละชนิดพืช</p>

7 Years ; Herbs Road map

	Stage1 (1 ปี) พ.ศ. 2564	Stage 2(+1 ปี) พ.ศ. 2565	Stage 3 (+5 ปี) พ.ศ. 2566-2568
กลยุทธ์	<p>6.สร้างภาคีเครือข่าย หาแนวร่วมกลุ่มผู้ปลูกและความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน</p> <p>7. จัดทำข้อมูลในระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์</p> <p>8. สร้างกระแส</p> <p>9. อนุรักษ์พันธุ์พืชและภูมิปัญญาสมุนไพรและสร้างเครือข่ายอนุรักษ์พันธุ์พืช สนับสนุนระบบฐานข้อมูลสมุนไพรทั่วไปและสมุนไพรหายากในเขตอนุรักษ์</p> <p>10. สนับสนุนตลาดอิเล็กทรอนิกส์และตลาดกลาง</p> <p>11. จัดทำข้อกำหนดมาตรฐานวัตถุดิบสมุนไพร</p>	<p>6. สร้างเครือข่ายอนุรักษ์พันธุ์พืชและภูมิปัญญาสมุนไพร</p> <p>7. สร้างกระแส</p> <p>8. อนุรักษ์พันธุ์พืชและภูมิปัญญาสมุนไพรและสร้างเครือข่ายอนุรักษ์พันธุ์พืช สนับสนุนระบบฐานข้อมูลสมุนไพรทั่วไปและสมุนไพรหายากในเขตอนุรักษ์</p> <p>9. สนับสนุนตลาดอิเล็กทรอนิกส์และตลาดกลาง</p> <p>10. จัดทำข้อกำหนดมาตรฐานวัตถุดิบสมุนไพร</p>	<p>6. สร้างเครือข่ายอนุรักษ์พันธุ์พืชและภูมิปัญญาสมุนไพร</p> <p>7. สนับสนุนตลาดอิเล็กทรอนิกส์และตลาดกลาง</p> <p>8. สร้างกระแสใช้ยาสมุนไพร ผลิตภัณฑ์สมุนไพร</p> <p>4. การตลาดต่างประเทศ</p> <p>10. จัดทำข้อกำหนดมาตรฐานวัตถุดิบสมุนไพร</p>
กลวิธี	<p>6.1 สร้างภาคีเครือข่าย หาแนวร่วมกลุ่มผู้ปลูก เกษตรกรและความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน พร้อมทั้งอบรมให้ความรู้ มาตรฐานการปลูกการแปรรูป ลดการใช้สารเคมี และการส่งเสริมการปลูกทดแทน สู่การพัฒนาเกษตรมาตรฐาน GAP ในพื้นที่</p> <p>7.1 แผนที่ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืชสมุนไพร (Land Suitability)</p> <p>8.1 คัดเลือกสมุนไพรเด่นในจังหวัดและปริมาณการความต้องการการใช้สมุนไพร ประชาสัมพันธ์ สร้าง Story</p> <p>9.1 สนับสนุนให้มีการอนุรักษ์และเครือข่ายอนุรักษ์พันธุ์พืชสมุนไพร</p> <p>9.2 สำรวจสมุนไพรทั่วไปและสมุนไพรหายากในเขตอนุรักษ์ จัดทำ ระบบฐานข้อมูลสมุนไพรทั่วไปและสมุนไพรหายากในเขตอนุรักษ์</p> <p>10.1 มีตลาดอิเล็กทรอนิกส์และตลาดกลาง</p> <p>11.1 มีข้อกำหนดมาตรฐานวัตถุดิบสมุนไพรในตำรามาตรฐานสมุนไพรไทย</p>	<p>6.1 สนับสนุนให้มีการอนุรักษ์และเครือข่ายอนุรักษ์พันธุ์พืชสมุนไพร</p> <p>7.1 คัดเลือกสมุนไพรเด่นในจังหวัดและปริมาณการความต้องการการใช้สมุนไพร ประชาสัมพันธ์ สร้าง Story</p> <p>8.1 สนับสนุนให้มีการอนุรักษ์และเครือข่ายอนุรักษ์พันธุ์พืชสมุนไพร</p> <p>8.2 สำรวจสมุนไพรทั่วไปและสมุนไพรหายากในเขตอนุรักษ์ จัดทำ ระบบฐานข้อมูลสมุนไพรทั่วไปและสมุนไพรหายากในเขตอนุรักษ์</p> <p>9.1 มีตลาดอิเล็กทรอนิกส์และตลาดกลาง</p> <p>10.1 มีข้อกำหนดมาตรฐานวัตถุดิบสมุนไพรในตำรามาตรฐานสมุนไพรไทย</p>	<p>6.1 สนับสนุนให้มีการอนุรักษ์และเครือข่ายอนุรักษ์พันธุ์พืชสมุนไพร</p> <p>6.2 สนับสนุนระบบฐานข้อมูลสมุนไพรทั่วไปและสมุนไพรหายากในเขตอนุรักษ์</p> <p>6.3 สำรวจสมุนไพรทั่วไปและสมุนไพรหายากในเขตอนุรักษ์ จัดทำ ระบบฐานข้อมูลสมุนไพรทั่วไปและสมุนไพรหายากในเขตอนุรักษ์</p> <p>7.1 มีตลาดอิเล็กทรอนิกส์และตลาดกลาง</p> <p>8.1 ประชาสัมพันธ์ สร้าง Story</p> <p>9.1 Road show สมุนไพรในต่างประเทศ</p> <p>10.1 มีข้อกำหนดมาตรฐานวัตถุดิบสมุนไพรในตำรามาตรฐานสมุนไพรไทย</p>

การปลูกพืชสมุนไพรในรูปแบบแปลงใหญ่ใน การผลิตพืชสมุนไพรคุณภาพได้มาตรฐาน

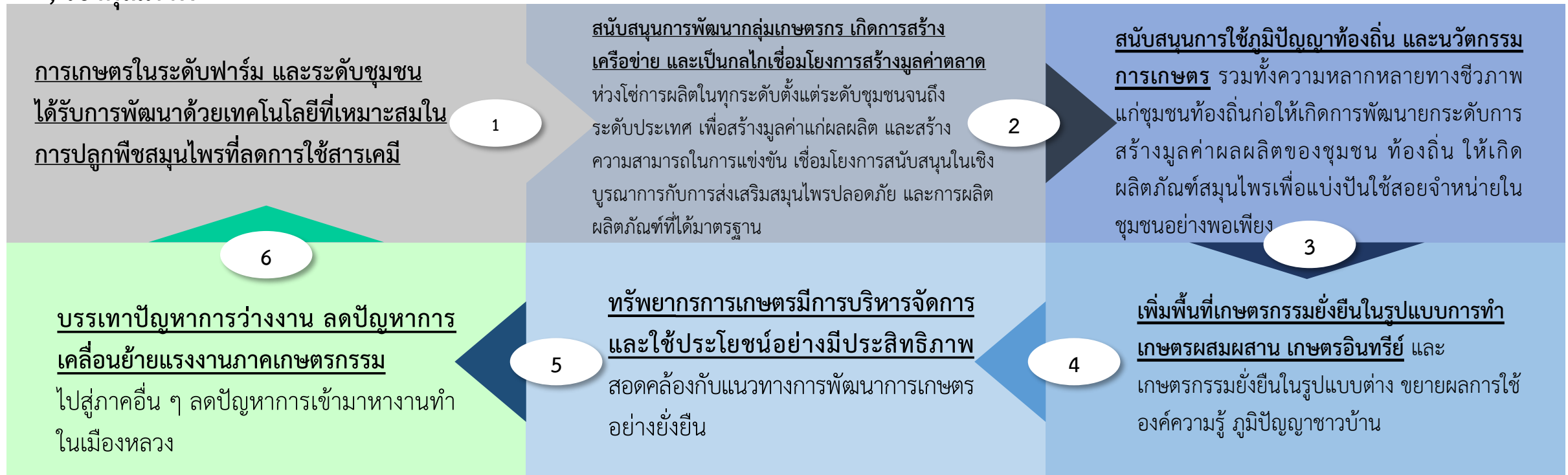

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

ดัชนีชี้วัดความสำเร็จ (KPIs)

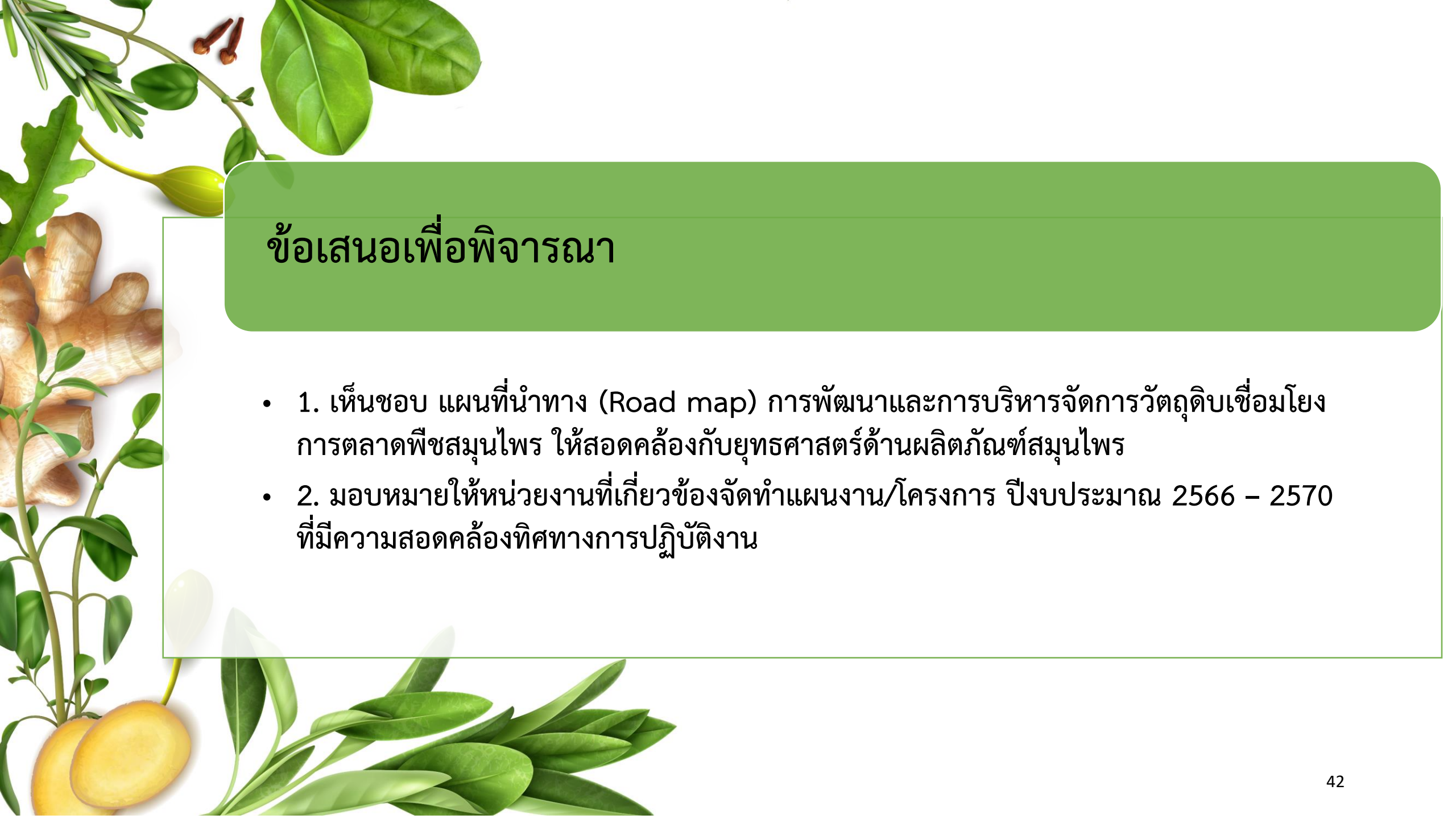
; เชิงปริมาณ เพิ่มพื้นที่การปลูกพืชสมุนไพร ร้อยละ 30 และ กลุ่มเกษตรกรหรือวิสาหกิจชุมชน จำนวน 300 กลุ่ม และแปลงต้นแบบสมุนไพรมีวัตถุดิบสมุนไพรที่มีคุณภาพได้มาตรฐานในเมืองสมุนไพร 14 จังหวัด

; เชิงคุณภาพ

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

ได้แนวทางการพัฒนาแผนการขับเคลื่อนพืชสมุนไพรคุณภาพสูงเพื่อยกระดับการปลูกพืชสมุนไพรและพัฒนาคุณภาพวัตถุดิบสมุนไพรของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่สามารถสนับสนุนประเด็นยุทธศาสตร์การเกษตรสร้างมูลค่าเกี่ยวข้องในเรื่องเกษตรชีวภาพภายใต้ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20ปี (พ.ศ. 2561-2580) และแผนแม่บทแห่งชาติว่าด้วยการพัฒนาสมุนไพรไทย ฉบับที่ 1 พ.ศ. 2560-2564

ข้อเสนอเพื่อพิจารณา

- 1. เห็นชอบ แผนที่นำทาง (Road map) การพัฒนาและการบริหารจัดการวัตถุดิบเชื่อมโยงการตลาดพืชสมุนไพร ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ด้านผลิตภัณฑ์สมุนไพร
- 2. มอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำแผนงาน/โครงการ ปีงบประมาณ 2566 – 2570 ที่มีความสอดคล้องทิศทางการปฏิบัติงาน

วาระที่ 5.3 การดำเนินการจัดทำ (ร่าง) ประกาศคณะกรรมการนโยบายสมุนไพร
แห่งชาติ เรื่อง มาตรการส่งเสริมการผลิตสมุนไพรเพื่อใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิต
ผลิตภัณฑ์สมุนไพร ตามแนวทางเกษตรปลอดภัย พ.ศ.

ข้อเสนอเพื่อพิจารณา

- 1. เนื้อหาใน (ร่าง) ประกาศคณะกรรมการนโยบายสมุนไพรแห่งชาติ เรื่อง มาตรการส่งเสริมการผลิตสมุนไพรเพื่อใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตผลิตภัณฑ์สมุนไพร ตามแนวทางเกษตรปลอดภัย พ.ศ.
- 2. เสนอเปลี่ยนชื่อ (ร่าง) ประกาศฯ เป็น “ (ร่าง) ประกาศคณะกรรมการนโยบายสมุนไพรแห่งชาติ เรื่อง มาตรการส่งเสริมการผลิตสมุนไพรของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตผลิตภัณฑ์สมุนไพรตามแนวทางเกษตรปลอดภัย พ.ศ.”
- 3. รูปแบบการติดตามความก้าวหน้าการทบทวน (ร่าง) ประกาศฯ เพื่อเรียบเรียงนำเสนอต่อคณะกรรมการนโยบายสมุนไพรแห่งชาติ ครั้งที่ 1/2564 ประมาณปลายเดือนกรกฎาคม – ต้นสิงหาคม 2564 ดังนี้
 - 1) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จัดประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ช่วงต้นเดือนกรกฎาคม 2564
 - 2) ส่งหนังสือแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณา แก้ไข เพิ่มเติม (ร่าง) ประกาศฯ และส่งกลับให้กรมส่งเสริมการเกษตรรวบรวม ภายในวันที่ 9 กรกฎาคม 2564

ระเบียบวาระที่ 6 เรื่องอื่นๆ

THANK YOU

ร่าง แผนปฏิบัติการด้านสมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2566 – 2570
(แผนแม่บทแห่งชาติ ว่าด้วยการพัฒนาสมุนไพรไทย ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2566 - 2570)

ร่าง แผนปฏิบัติการด้านสมุนไพรฯ

วันที่ 9 มิถุนายน 2564 เวลา 09.30 น.

ณ ห้องประชุมศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กองสมุนไพรเพื่อเศรษฐกิจ
กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

แนวทางการดำเนินงานกร่างแผนปฏิบัติการด้านสมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2566 – 2570 (แผนแม่บทแห่งชาติ ว่าด้วยการพัฒนาสมุนไพรไทย ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2566 - 2570)

ในการคณะกรรมการนโยบายสมุนไพรแห่งชาติ ครั้งที่ 2/2563 เมื่อวันที่ 24 ธันวาคม 2563 ณ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ที่ประชุมมีมติเห็นชอบกระบวนการดำเนินงานกร่างแผนงาน (ยุทธศาสตร์) ด้านผลิตภัณฑ์สมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2566 - 2570) 4 ขั้นตอน

กรอบ/ประเด็นยุทธศาสตร์

ร่างแผนฯ

ประชาพิจารณ์

อนุมัติ

ม.ค.-เม.ย

พ.ค.-ก.ค.

ส.ค.-ก.ย.

ต.ค.

ความเป็นมาและความสำคัญ

01

สถานการณ์การพัฒนาสมุนไพรไทย

02

การวิเคราะห์ช่องว่างการพัฒนา

03

(ข้อเสนอ) วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของแผนงานฯ

04

ร่าง แผนปฏิบัติการด้านสมุนไพร
แห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2566 – 2570

จุดเน้นยุทธศาสตร์ในแผนปฏิบัติการฯ

05

ความเป็นมาและความสำคัญ

01

สถานการณ์การพัฒนาสมุนไพรไทย

02

การวิเคราะห์ช่องว่างการพัฒนา

03

(ข้อเสนอ) วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของแผนงานฯ

04

ร่าง แผนปฏิบัติการด้านสมุนไพร
แห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2566 – 2570

จุดเน้นยุทธศาสตร์ในแผนปฏิบัติการฯ

05

1 เป้าหมายการพัฒนา

“ เป้าหมายที่กำหนดไว้ต่อเนื่องจากแผนงาน (ยุทธศาสตร์) ด้านผลิตภัณฑ์สมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2562 - 2565) ”

การพัฒนาสมุนไพรต่อยอดทั้งด้านการรักษาและผลิตภัณฑ์ประเภทอื่น

การสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ ที่มีความเชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมและภาคเศรษฐกิจต่าง ๆ

การขับเคลื่อนงานอย่างเป็นระบบเพื่อให้เกิดการพัฒนาสมุนไพรไทยอย่างเชื่อมโยง และครบวงจร

การทำให้เกิดความร่วมมือจากหลายหน่วยงานทั้งภาครัฐ และเอกชน

2 ข้อเสนอ วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย ของแผนปฏิบัติการด้านสมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2566 – 2570

เป้าหมายการพัฒนา	เป้าหมาย	เงื่อนไขการพัฒนา
สมุนไพร	การเป็นผู้นำ (Leader)	การพัฒนาภายใต้กรอบ BCG
ผลิตภัณฑ์สมุนไพร	การสร้างความสำเร็จเติบโต	ความยั่งยืน
	ASEAN/ Asia/ World	
	การทดแทนการนำเข้า/ การขยายส่งออก	
	ความสามารถในการแข่งขัน	

พันธกิจ

1

ยกระดับความสามารถในการแข่งขันของผลิตภัณฑ์สมุนไพรไทย ทั้งด้านการยอมรับ การส่งเสริมให้เกิดการใช้ประโยชน์อย่างเต็มศักยภาพ และมีประสิทธิภาพ เพื่อส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรม และเศรษฐกิจไทยอย่างยั่งยืน

2

ส่งเสริมให้เกิดการผลิตผลิตภัณฑ์สมุนไพรที่ได้มาตรฐาน และมีคุณภาพตรงกับความต้องการของตลาดและผู้บริโภค รวมทั้งมีกลไกตลาดที่สนับสนุนการดำเนินการ

3

ส่งเสริมให้เกิดการบริโภคผลิตภัณฑ์สมุนไพรอย่างถูกต้อง และเหมาะสม

4

ส่งเสริมการใช้สมุนไพรสนับสนุนการพัฒนาเชิงพื้นที่

ประเทศไทยจะเป็นประเทศที่ส่งออกวัตถุดิบและผลิตภัณฑ์สมุนไพรชั้นนำของภูมิภาคเอเชีย โดยอยู่ในกลุ่มผู้นำ 3 อันดับแรกของภูมิภาค

1

ขนาดของตลาดวัตถุดิบและผลิตภัณฑ์สมุนไพรของประเทศไทยเพิ่มขึ้นอย่างน้อย เท่าตัวภายในปี พ.ศ. 2570 และมีขนาดใหญ่ 3 อยู่ใน 3 ลำดับแรกของภูมิภาคเอเชีย

2

ปริมาณการนำเข้าวัตถุดิบและผลิตภัณฑ์สมุนไพรของประเทศไทยลดลงอย่างน้อยร้อยละ ภายในช่วงปี พ.ศ. 2570

3

เป้าหมาย

ความเป็นมาและความสำคัญ

01

สถานการณ์การพัฒนาสมุนไพรไทย

02

การวิเคราะห์ช่องว่างการพัฒนา

03

(ข้อเสนอ) วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของแผนงานฯ

04

ร่าง แผนปฏิบัติการด้านสมุนไพร
แห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2566 – 2570

จุดเน้นยุทธศาสตร์ในแผนปฏิบัติการฯ

05

ข้อเสนอ จุดเน้นยุทธศาสตร์ของแผนปฏิบัติการด้านสมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2566 – 2570

SF1

ส่งเสริมการผลิตวัตถุดิบสมุนไพรเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain) ในอุตสาหกรรมสมุนไพร

SF2

ใช้มาตรฐานวัตถุดิบเพื่อการพัฒนาต้นน้ำ

SF3

พัฒนาอุตสาหกรรมสารสกัด เพิ่มขีดความสามารถการแข่งขัน และเพิ่มสัดส่วนมูลค่าของสารสกัดในห่วงโซ่อุปทาน

SF4

ส่งเสริมศักยภาพผู้ประกอบการผลิตผลิตภัณฑ์สมุนไพร

SF5

พัฒนาระบบทะเบียนผลิตภัณฑ์สมุนไพร เพื่อสร้างผลกระทบเชิงบวก

SF6

ส่งเสริมภาพลักษณ์และขยายช่องทางการตลาด

SF7

เพิ่มการเข้าถึงผลิตภัณฑ์สมุนไพรของประชาชน

SF8

การต่อยอด สร้างมูลค่า และเพิ่มการส่งออก Herbal Champions รวมทั้งผลิตภัณฑ์จากภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย

SF9

การวิจัยและนวัตกรรมสมุนไพรไทยสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ

SF10

ระบบกำกับติดตามและใช้ข้อมูลในการประเมินผลการดำเนินงาน

SF11

เมืองสมุนไพรเพิ่มมูลค่าแก่ชุมชน

ข้อเสนอ จุดเน้นยุทธศาสตร์และผลลัพธ์ส่งมอบ (Deliverable)

SF1

ส่งเสริมการผลิตวัตถุดิบสมุนไพรเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain) ในอุตสาหกรรมสมุนไพร

SF2

การใช้มาตรฐานวัตถุดิบเพื่อการพัฒนาต้นน้ำ

มีตลาดกลางวัตถุดิบ วัตถุดิบที่ได้มาตรฐาน และพื้นที่ปลูกที่มีคุณภาพ

SF9

การวิจัยและนวัตกรรมสมุนไพรไทย สร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ

1. งานวิจัยสนับสนุนหลักฐานเชิงประจักษ์ทางการแพทย์
2. การพัฒนาอุตสาหกรรมสารสกัด
3. ต่อยอดมูลค่า Herbal Champions

SF3

พัฒนาอุตสาหกรรมสารสกัด เพิ่มขีดความสามารถการแข่งขัน และเพิ่มสัดส่วนมูลค่าของสารสกัดในห่วงโซ่อุปทาน

พัฒนาตลาดสารสกัด

SF4

การส่งเสริมศักยภาพผู้ประกอบการผลิตผลิตภัณฑ์สมุนไพร

SME มีศักยภาพ

SF5

พัฒนาระบบทะเบียนผลิตภัณฑ์สมุนไพร เพื่อสร้างผลกระทบเชิงบวก

การขึ้นทะเบียนทันต่อตลาด

SF10

ระบบกำกับติดตามและใช้ข้อมูลในการประเมินผลการดำเนินงาน

มีระบบข้อมูลและกลไกในการติดตาม

SF6

การส่งเสริมภาพลักษณ์และขยายช่องทางการตลาด

ศูนย์กลางตลาดสมุนไพร ASEAN

SF7

เพิ่มการเข้าถึงผลิตภัณฑ์สมุนไพรของประชาชน

ขยายตลาดผลิตภัณฑ์สุขภาพ มี OTC ของยาสมุนไพรเพิ่มขึ้น และมียาบัญชียาหลักเพิ่มขึ้น

SF8

การต่อยอด สร้างมูลค่า และเพิ่มการส่งออก Herbal Champions รวมทั้งผลิตภัณฑ์จากภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย

ขนาดตลาดของผลิตภัณฑ์สมุนไพร Herbal Champions เพิ่มขึ้น

SF11

เมืองสมุนไพรเพิ่มมูลค่าแก่ชุมชน

มูลค่าเศรษฐกิจของพื้นที่ (GPP) เพิ่มขึ้น